

басқаша болғаны анық. Себебі ешбір адам жаңа туған баласының келешекте немен айналысатынын білмей, оған, мысалы, «Ақ сопы» деп ат қоймайды. Демек, кейін Момын ананың сопылық жолды қуған бес баласына да жұрт олардың өңдеріне қарай «Ақ сопы», «Қара сопы», «Сары сопы», ал арықтау келгеніне «Арық сопы», кенже балаға «Кенже сопы» (шын есімі Нәдір) секілді лақап аттар берген деп жорамалдаймыз.

Арғындар туралы тоқсан ауыз сөздің тобықтай түйінін қорытар болсақ, оқырмандарға айтылған мәліметтеріміз айрықша түсінікті болуы үшін әңгімені былайша түйіндеуге болады:

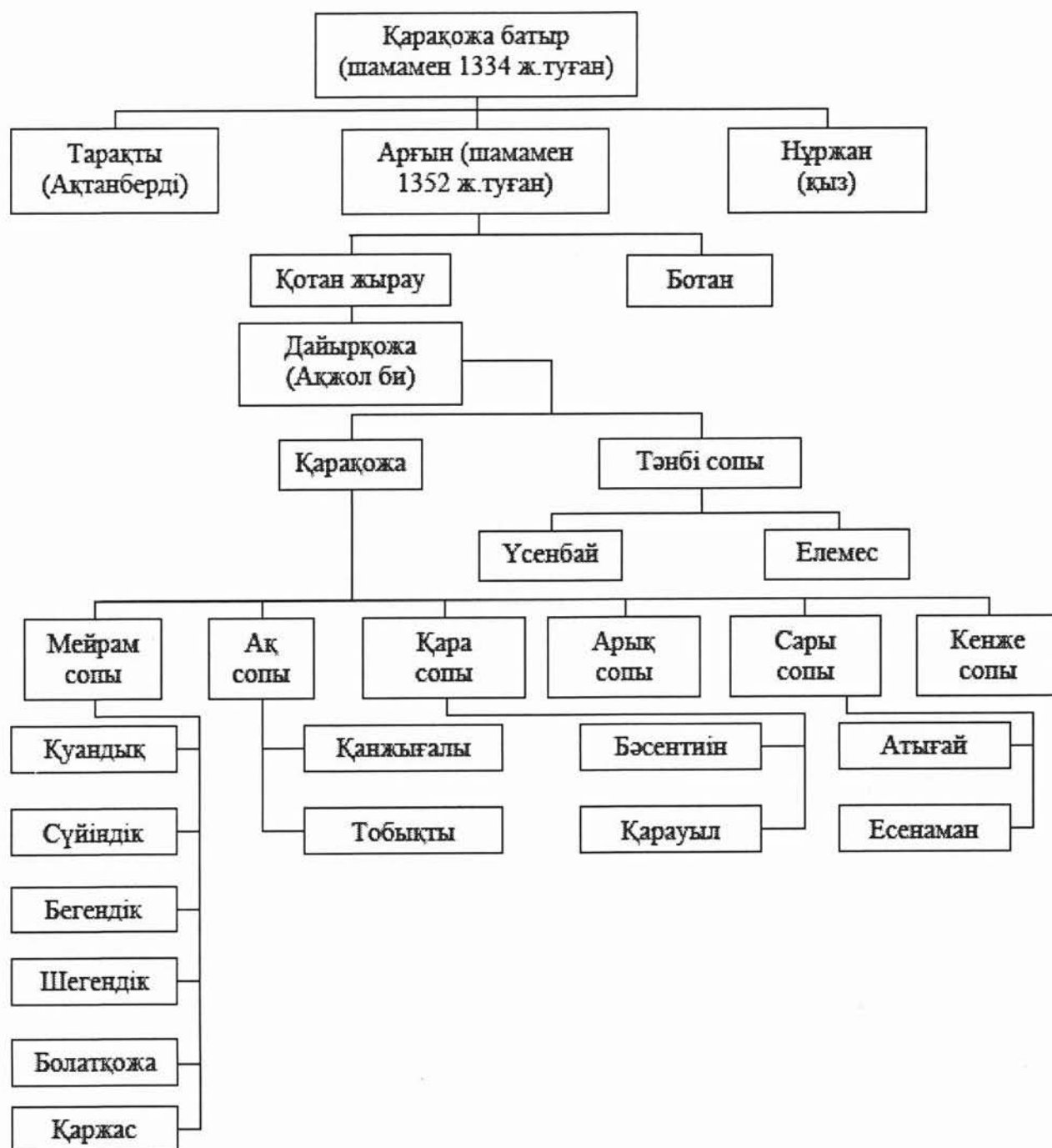
1. «Арғын» деген сөз – біздің жыл санауымыздан бұрын Оңтүстік Сібірді мекендеген ғұндар «күндер» тайпалары бірлестігінің құрамында болған түркі ру-тайпалар одағының ортақ атауы.

2. Қазіргі қазақ халқының құрамындағы арғындар – негізінен байырғы арғын тайпасынан шыққан Қарақожа батырдың шамамен 1352 жылы дүниеге келген Арғын есімді баласының ұрпақтары.

Енді әңгімемізді қорыта келе айтарымыз: Мейрам сопы тобын құраған рулар XVII-XIX ғасырлардағы қазақ қоғамының әскери, саяси, әлеуметтік, мәдени және тағы басқа салаларында өзіндік рөл атқарса, ал Орта жүздің қоғамдық өмірінде олар жетекші орындардың бірін атқарады. Демек, жалпы қазақ халқының әлеуметтік-қоғамдық өмірінде олардың алатын орны ерекше деуге болады. Дегенменде, осы жерде арғын тайпасының алты Мейрам (Қуандық, Сүйіндік, Бегендік, Шегендік, Болатқожа, Қаржас) мен үш Момын (Ақ сопы, Қара сопы, Сары сопы) руларына Абылай ханның берген төмендегідей бағасын айта кеткен жөн демекпіз: «Осы Мейрамның ұрпақтары деген ел пайғамбар мен шадияр тумалы демесендер, адамның бұлбұлы мен дүлділі түгел туған ел. Батыры көптіктен жаудан қорықпайды. Шетінен шешен бола

туады да даудан қорықпайды. Қара құрттай құжынаған Қаракесегі тағы бар.

Ә десе, мә деп едірейе туған Қуандығы бар, оның өмірінде үзілмейтін жуандығы бар. Жылым құртша жегенін білдірмей жеп қоятуғын Сүйіндігі бар» [80, 63].

3-сурет. Арғынның ұрпақтары

ҚАЗАҚТЫ ҚҰРАҒАН ІРГЕЛІ ТАЙПАЛАРДЫҢ БІРІ АРҒЫН ТУРАЛЫ

Бұқар жырау

Мен арғын деген арыспын,
Азуы кере қарыспын.
Сен бұзау терісі шөншіксің,
Мен өгіз терісі талыспын.
Абылай алдында сен бітсең,
Құдандалы таныспын.
Абылай алдында бітпесең,
Атасын білмес алыспын...
Ауызыннан ас кетер,
Қара көзден жас кетер.
Бұл қылығың қоймасаң,
Сонау кеудедегі
Дулығалы бас кетер!

Сүйінбай Аронұлы

Сарыарқаны жайлаған,
Желіге бие байлаған.
Мамадағы аттары,
Құлын – тайдай ойнаған.
Ерегiскен дұшпанын,
Алдына салып айдаған.
Анау жатқан – Арғыным,
Арғыным атқа қонғанда,
Басыңнан аттап қарғыдым.
Арғын деген сансыз ел,
Мекен еткен қоныс қып,
Дүниенің жарымын.
Ешкім басып көрген жоқ,
Бұлардың қарқын, арынын!
Жерге кіріп кетерсің,
Олардың бассаң тамырын.

ҒАДЫСҒАЛЖАНҒА

БЕГІМ ҰРПАҚТАРЫ

Бегімнің шығу тегі: Қарақожа батыр – Арғын – Қотан жырау – Дайырқожа (Ақжол би) – Қарақожа – Мейрам сопы – Қаржас – Бегім.

Бегім ағасы Құлекемен бірге Қаржастың бәйбішесінен туады. Қаржас бабамыз екінші туған баласына Жошы ханның ұрпағы Рабиғаұлы Бегім сұлтанмен аттас есім берген екен. XV ғасырда Түркістанда Бегім сұлтанның басына күмбезді кесене орнатылыпты. Бегім Қаржасұлы бір баланың әкесі болғаннан кейін қайтыс болған. Одан туған жалғыз ұлдың есімі – Сатылған.

Қаржастар 1723 жылы қазақ халқының тарихындағы қасіретті зар заман болған «Ақтабан шұбырынды, алқакөл сұлама» басталғанға дейін Сырдарияның оң жағасындағы Қаратау өңірінде өмір сүрген.

1723 жылдың көктемінде қазақ ауылдары қыстаудан жайлауға көшпелі жатқан бейқам шақта қару-жарағы сайлы, қапысыз көп жыл дайындалған – құрамы 100 мың адамдық Жоңғар мемлекетінің қалың қолы бейбіт елге басып кірді [8, 102, 196-197]. Жау қазақ ауылдарының есін жидыртуға мұрса бермей, қазақтарды аяусыз қырады. Сол кезде әрбір он адамның төртеуі қаза тапты [31, 209]. Тірі қалғандар ата мекенін тастап басқа жаққа үдере қашуға мәжбүр болды. Сонда Орта жүз бен Ұлы жүздің бірсыпыра ауылдарының халқы Шыршық өзенінің Сырдарияға құяр тұсынан өтіп, Ходжентке⁷⁷ беттесе, біразы Ақкөл⁷⁸ маңынан Бұхара, Самарқан қалаларына ағылды. Ходжентке кеткендердің ішінде қаржастар болды. Кіші жүз жұрты Сауран қаласын айналып, Алқакөлден⁷⁹ Хиуа, Бұхар

⁷⁷ Ходжент – қазіргі Тәжікстандағы қала.

⁷⁸ Ақкөл – Қаратаудың арғы жағындағы көл, қазіргі Ташкент облысында [85, 444].

⁷⁹ Алқакөл – Мұхамеджан Тынышбаевтың айтуынша бұл көл осы күнгі Өзбекстанның Ташкент облысындағы Ангрен қаласының маңында [60, 164].

хандықтарына бет түзеді [84]. Қазақ хандықтарының иелігіндегі Ташкент, Түркістан, Сайрам қалаларын да (1723-1725 жж.) жоңғарлар басып алды. Кейбір ру-тайпалар Қызылқұм, Қаракұм ішіне сіңді. Осы тұста айта-тұғын бір жайт, сол зар заманда қаржас руының жасақтары Қаратаудың ішіндегі шатқалдардың бірінде жоңғарлардың бір топ әскерінің жолына қарсы тұрып, олармен қиян-кескі соғысып, опат болады. Содан кейін сол шатқал ел аузында «Қаржас камал» деп аталып кетеді. Арғы бабаларымыздың өшпес даңқы ретінде ел аузында сақталып қалған бұл жер қазірде де осылай аталып келеді.

1726 жылдан бастап жоңғарларға қарсы бүкіл үш жүздің халық жасақтары біріге қимылдады. Оларды Саурық, Бөгенбай, Тайлақ сынды үш жүздің белгілі батырлары басқарды. Сол 1726 жылдың өзінде-ақ Торғай даласының оңтүстік шығысында, Бұланты мен Белеуті өзендері бойында, Қарасиыр мекенінде үлкен айқас болып, қазақтар «Ақтабан шұбырынды» оқиғасынан соң алғаш рет ірі жеңіске жетті. 1726 жылы қазақтар Қаратауды жоңғарлардан азат етті. Сөйтіп, жеңіс елдің еңсесін көтерді. Сол жылы Шымкент қаласының батысындағы Ордабасы тауында өткен халық құрылтайында жоңғар басқыншыларына қарсы күрестің жоспары қаралып, сол тұстарда өзін шебер әскери басшы ретінде таныта білген Бөгенбай, Жәнібек секілді көптеген батырлармен достық байланыста жүрген – Кіші жүз ханы Әбілқайырды бүкіл қазақ жасағының қолбасшысы сайлады. Осы оқиға туралы А.И. Левшин өзінің еңбегінде [84]: «Хан Абульхайр избран главным предводителем, и белый конь, принесенный по обычаю народному в жертву, был принят залогом будущего успеха», – деп жазады.

Мұнан кейін 1729 жылдың көктеміндегі Балқаш көлінің оңтүстік шығысындағы Итішпес көліне таяу төңіректе өткен атышулы Аңырақай (қалмақтар аңыраған деген мағынада) айқасында қазақтар үлкен жеңіске жетті.

Міне, осы оқиғалардан кейін қаржастар Ходженттен байырғы мекені – Қаратауға оралады. Сосын қаржастар Сүйіндіктің Құлболды, Жолболды, Жанболды ұрпақтарымен бірігіп, Тортуыл деген атпен 1729 жылы Қаратау өңірінен арғындардың жазғы жайлауы – Сарыарқаға мәңгілікке қоныс аударады. Сонда олардың көштері Баянаула өңіріне жетіп тоқтайды.

Қаржас бабамыз шамамен 1534 жылы дүниеге келіпті. 1723 жылы жоңғарлар Қаратау өңіріне шабуыл жасағанда шамалап есептегенде сол кезде сондағы ауылдардың бірінде Бегім ұлы Сатылған бабамыздың шөбересі Тастен Сәкі, Бектеміс, Қарашолақ, Құлтай есімді төрт баласымен тұрып жатқан екен деп болжалдаймыз.

1729 жылы қаржастардың көштері Баянаулаға келгенде солардың ішінде Сәкі мен Бектеміс болады да, ал осы екеуімен бірге туған не ағалары, не інілері болатын Қарашолақ пен Құлтай Қаратау өңірінде қалады. Міне, сол зар заман кезінде Қаратауда қалып қойған Қарашолақтың ұрпағы, осы кітаптың бірлескен авторы Әшірбекұлы Қойшыбай 280 жылдан кейін бүгінде Баянаула өңірінде өмір сүріп жатқан Қаржас ұрпақтарын тауып алып, солармен ағайындық қарым-қатынас жасап жүр.

Енді әрі қарай қолда бар деректерге сүйеніп, Бегім бабамыздың Сатылған деген баласынан бастап бүгінге дейінгі ұрпақтарының таралымын береміз. Оның алдынан оқырмандарға төмендегідей ескерту айтамыз:

1. Адам есімінен кейінгі сызқша – оның баласы немесе балалары дегенді білдіреді.

2. Бірінші жақша ішіндегі адамадар – осы жақшаның алдындағы адамның баласы немесе балалары екендігін көрсетеді.

3. Екінші, бұдан кейінгі жақшалардың ішіндегі адамдар да сол жақшаның алдындағы адамның баласы немесе балалары екендігін көрсетеді.

4. Жақшалар ішіндегі бір әкенің балалары есімдерінің арасы үтірмен бөлінеді.

5. Адам есімінен кейінгі жақша ішіндегі (т) белгісі оның ұрпағы жоқ дегенді білдіреді.

Бегім – Сатылған (бәйбішеден: Тілеуімбет, егіз туған Жансары мен Танат, екінші әйелінен: Қоныс, Мәмбет).

Тілеуімбет (лақап аты: Қарақалпақ) – Қошқарбай (Тастен, Дулат), Қожамқұл (Тұяқ).

Тастен⁸⁰ – Сәкі (Доғалақ, Тоғайбай, Жиенбай), Бектеміс (Бақтыбай), Қарашолақ (Шабан, Өстемір), Құлтай (Ақпанбет, Тоқпанбет⁸¹).

Доғалақ – Бозтай (Машрап, Шоқыл) Бозшолақ, Құтбек (Ғазиз, Сайтым), Қыдырбай, Қыдырбек, Латып.

Машрап – Шаймұрат.

Шоқыл – Жанат, Төлеш.

Ғазиз – Серік.

Сайтым – Жомарт.

Тоғайбай – Мықай (Мәйміш, Нұрмағанбет), Ысқақ (Азмағанбет, Мұқан, Қырықбес).

Нұрмағанбет – Ғани, Қамыт.

Ғани – Сәбит (Самат, Мұрат, Асхат, Бекзат, Талғат, Дулат, Думан).

Самат – Сатылған, Сафуан.

Мұрат – Дамир, Расул.

Асхат – Айдын, Ислам.

Бекзат – Диас.

Мұқан – Заит (Серік, Берік, Құдайберген).

Серік – Ерлан.

Құдаберген – Ердәулет.

Жиенбай – Сүлейман (Әбілда), Нұрпейіс (Қасым).

⁸⁰ Тастен – бұл атаны қазіргі күндері Шымкент қаласында өмір сүріп жатқан ұрпақтары «Тастенберді» деп атайды.

⁸¹ Тоқпанбет – бұдан кейін төрт ұл болғаны анық.

Әбілда – Кәрібай (Темірболат, Қайрат, Қанат), Дәрібай (т).
Қасым – Серік.
Қанат – Әлібек.
Бақтыбай – Жұман (Сануар, Боранбай, Бапық).
Дулат – Тойғұлы (Досым, Тосқауыл), Жанғұлы (Үдербай, Шыдырбай), Есбай (Мақыш, Ахмет), Көзімбай (Жұмабек).
Досым – Қонысбай (Азаншы, Бердібек, Майқұт, Қырықбай).
Азаншы – Құрмантай.
Қырықбай – Таласбай (Жауынбай, Нұрбай, Қоқыш), Серғазы (Ермекбай).
Жауынбай – Сағынтай.
Ермекбай – Төлеутай, Төлеубай, Қуатай.
Тосқауыл – Үмбет (Бекен).
Шыдырбай – Нұрқан (Ақмағанбет), Шұқыл.
Жұмабек – Темірғали, Нұралы, Рақыш.
Шабан – Бейсен (Назарбек, Махан, Жүсіп, Нәшен, Наршақұл, Анаркүл, Әшіркүл), Оразбек (Жұбай, Тұрысбай, Омар, Алмакүл), Оразбай (Дүйсен), Ниязбек қажы (Әшірбек, Ділдәкүл).
Дерек, Ниязбек атамыз қажылыққа екі рет барған.
Өстемір – Аманжол, Өмірзақ (Сымайыл).
Назарбек – Нысан (Әбділдә, Тәжібай, Қарлыбай, Молдабай), Полат (Әділбай, Әзімбай, Манатай, Аманбай), Асан, Әсемкүл, Зәуре.
Тәжібай – Қанат (Жомарт, Дархан), Талап (Дарын, Айдын), Бақыт (Бекзат, Айқын), Ұланбек (Алихан), Мейіржан, Бибайша, Гүлмира.
Қарлыбай – Ордабай (Нұртілеу), Абай.
Молдабай – Айбол, Айсұлтан, Ғасыржан.
Әділбай – Нұрдәулет.
Әзімбай – Ердәулет, Бақдәулет.
Манатай – Жандос.
Аманбай – Айдос.

Махан – Тәжі (Дүйсен, Меңлібай).
Дүйсен – Медет (Ернар), Бағдат (Ернұр).
Меңлібай – Мақсат, Мұрат.
Жүсіп – Пернехан (Қаныбек, Бақытжан, Қанат, Самат), Лес-хан (Наурыз), Қалдыбек (Абылайхан).
Қаныбек – Ыдырыс.
Жұбай – Әубәкір (Нұрлан⁸², Марат, Бақыт), Оспан.
Нұрлан (Төрехан) – Алмас.
Марат – Тоқтар, Олжас, Жарас.
Бақыт – Ибрагим, Елжас.
Тұрысбай – Уәлихан, Жанайдар (Ермек), Құлайдар (Серік).
Ермек – Нұрасыл.
Омар – Әлайдар (Жандос), Бегайдар (Асқар, Бақытжан, Қалдыбек), Мінайдар (Элдар, Азамат), Айдар (Бағдат, Бағлан), Сұлтан (Бейбіт, Еркебұлан), Ерлан.
Асқар – Алихан.
Бағлан – Қыдыр, Нұрқанат.
Әшірбек – Қойшыбай (Серік, Дәулет, Саят, Жанар), Зүбайра, Марияш.
Серік – Диана, Ерасыл, Асия.
Жанар – Азамат, Айгере.
Дерек, Әшірбекұлы Қойшыбайдың анасы Молдағұлқызы Жүзімкүл, 1914 жылы туған, сегіз ағайынды, оның ішінде бір ағасы болған, Ақболат ұрпағынан.
Тұяқ – Баубек (Тілеген), Меңдікүл (Қабыл).
Тілеген – Сағын (Жанәлі, Әлі, Нығман), Бұсырман (Әмірәлі, Тәкі, Қотыраш, Қожан).
Жанәлі (лақап аты – Жабағы) – Хамит (Уызбай, Арын, Бағдат, Күләй қыз), Сәбит (Рақышбай), Рақымжан (Халел), Рақыш, Мұса (Әбілқас, Әзім), Мұсайып (т).
Уызбай – Шураз (Ерлан, Нұрлан), Берікбол (Айдар), Бекбол (Ғалым, Нұрлан).

⁸² Нұрлан – лақап аты Төрехан.

Арын – Беріктас (Төлеу, Ілияс, Сәкен, Естай), Бауыржан (Бейімбет).

Бағдат – Берік, Серік, Амангелді, Сапар, Қанағат.

Күләй қыз – Дүйсен.

Дерек. Хамитқызы Күләй 2012 жылы Қарағанды қаласында 85 жасында қайтыс болды. Күләй апамыздың баласы Дүйсен Қорабайұлы Қасейінов – XVIII ғасырда өмір сүрген би әрі белгілі шешен, Абылай ханның қасындағы сегіз жыршының бірі, хан кеңесінің мүшесі арғынның қуандық ру бұтағынан тарайтын Байдаланың ұрпағы, профессор, Алматы консерваториясының бұрынғы ректоры, ҚР Президенті аппаратында қызмет істеді, ТМД-дағы мәдени-гуманитарлық ынтымақтастық мәселелері жөніндегі ҚР-ның арнайы өкілі болды, бүгінде Анкарадағы Түрксойдың бас директоры.

Әбілқас Мұсаұлы Сағынов – Социалистік Еңбек Ері, академик (1915-2006 жж.).

Әбілқас – Бектұр (Асқар), Қазбек, Шыңғыс, Ниязбек, Темірбек.

Асқар – Әлихан.

Әзім – Дәулет.

Әлі – Мұхамеджан (Оразбек), Нұрғали (Ысқақ), Мерғали (Смағұл, Бақыт, Армия, Мәуия).

Дерек. Әліұлы Нұрғали (1884-1980 жж.) – Қазақстанға еңбегі сіңген мұғалім, Семей қаласында Қазақ педагогикалық техникумді бітірген. Павлодар облысы, Баянауыл ауданындағы Мұрынтал және Баянауыл поселкісіндегі қазақ мектептерінде мұғалім болған.

Нұрғалиұлы Ысқақ (1924-1992 жж.) – Қазақстанға еңбегі сіңген мұғалім, Семейде Қазақ педагогикалық техникумді бітірген, 42 жыл Павлодар облысы, Баянауыл ауданындағы бұрынғы Алексеевка, Комсомол, Октябрьдің 40 жылдығы атындағы совхоздардың мектеп директоры қызметін атқарған, еңбек және Ұлы Отан соғысының ардагері.

Ысқақ – Мұхамедәмін, Дінмұхамед (Айым, Айжан), Әмін (Айдын, Дәурен).

Айдын – Темірлан.

Смағұл – Талғат (Ардақ, Ринат), Амантай (Айдос), Бекболат (Нұрдос).

Ардақ – Ришат.

Ринат – Рустам.

Бақыт – Тасболат (Нұрболат), Қайыр (Мұхамедәлі), Ғани (Ербол, Ерасыл), Нұрлан.

Армия – Есболат (Әбіл), Дүйсен (Дидар, Ғазиз, Ғизат), Бейбіт (Мұрагер).

Мәуия – Жасулан, Аян.

Дерек. Армияұлы Дүйсен – Сұлтанмахмұт Торайғыров атындағы Палодар мемлекеттік университетін тамамдаған, Екібастұздағы № 1 жылу электр станциясында инженер-проектировщик болып қызмет істеген, қазіргі кезде Украинадағы Днепропетровск қаласының жылу электр станциясының бас директоры.

Нығман – Пазыл (Ыдырыс), Баязит (т).

Әмірәлі – Әубәкір, Жанбәкір (Ақан, Қадыр), Әбутүсіп (т), Омар (т).

Қадыр – Арғын, Тарғын.

Қотыраш – Ықылас (Қасым, Қасен, Құсайын, Кәркен).

Құсайын – Қанат (Қасым, Ахмет, Рахмет, Әшім).

Кәркен – Асанбат.

Қожан – Ахмет (Сәдуақас, Дүкен, Теміртас), Әшім, Рахмет (Тельман).

Қабыл – Исабек (Байжүке, Қозғанбай, Нөгербек), Аяз (Досмағанбет, Есмағанбет), Құйкабай (Жұмакелді).

Есмағанбет – Тұрсынбай.

Жұмакелді – Қасен, Боранбай (Сабыр, Ырысбек, Ақыл), Қимаш (Асан, Үсен, Есенаман).

Асан – Азамат, Бекзат.

Есенаман – Алмас, Нұртас.

Жансары – Елібай (Есберлі, Есей, Көбек), Оразбай (Деріпсал, Айдар), Байтуған (Жанабай, Дос, Сабақ), Жайтуған (Т).

Дерек. Жансары және оның балаларының қоныстары Баянауыл болыстығына қарасты «Жапалақ» деген жер.

Есберлі – Нұрахмет хазірет, Әшірбек, Тілеукеш.

Есей – Басбай (Айдабол, Күлкібай), Татбай, Қайырбай, Балапан.

Айдабол – Елеусіз (Смағұл, Рақым), Алпыс (Әубәкір).

Әубәкір – Жақан, Әбілғазы (Хамза, Қабыкен), Әушахман (Аманжол, Мүбәрак, Аймағанбет, Әбдірахман, Әкімбек), Құлқожа (Қанат, Қазбек, Қанатбек).

Хамза – Бақыт (Қаныш), Бағдат (Дінмұхамед).

Қабыкен – Қайдар (Хамза), Сұлтанмахмұт (Әуез).

Аманжол – Серік, Бағдат, Ілияс, Руслан.

Мүбәрак – Бейбіт.

Аймағанбет – Арман (Тоқтар), Әлібек.

Көбек – Қызылтау (Қондыбай), Малтабар (Әлім, Мұқыш, Бейсенбек).

Қондыбай – Ысқақ, Ташмағанбет (Бопи, Бейсен, Бүркітбай), Тілеукеш (Түсіп).

Дерек. Ағайынды Бопи, Бейсен молдалар (Ташмағанбет ұлдары) Елібай атасынан Нұрахмет хазіреттің медресесінде оқыған [87, 3].

Бопи – Мұхамедсадық (Абылай, Серік).

Серік – Тимур.

Бейсен – Рәпіш.

Бүркітбай – Қабыш (Серік, Берік, Руслан).

Түсіп – Жәлел.

Деріпсал – Олжабай (Қанаш, Танаш), Қойбас (Ырымжан), Ашылған (Елші), Исабек (Мейірман, Молдабай, Балқыбай).

Қанаш – Балиха (Қадырбай, Досжан), Бәден (Орақбай), Бәкей (Жүкен, Тыйышбай, Мизамбай, Ақтанбай, Бейсенбай).

Досжан – Сағат, Мұхамеджан, Сайлау, Нұртас, Жантас.

Орақбай – Мұхамед, Қанапия.

Тыйышбай – Қабдығалым, Қабылда.

Мизембай – Тезекбай (Ырысқұл, Елеусіз, Аятолла, Бақыт).

Ақтанбай – Жүсіп (т), Жұмакелді (Есенкелді, Нәсіпбек, Асылбек, Әсембек, Саябек), Қайыркелді, Төлеутай, Сайлаубай.

Есенкелді – Дінмұхамед, Олжас, Бекжан.

Әсембек – Жарас, Алмас.

Саябек – Нұржан.

Бейсенбай – Мақаш.

Танаш – Садық (Ыбырай, Нығмет).

Дерек. Садық молда Танашұлы Түркістандағы Қарнак медресесінде және Троицкі қаласында Зейнолла хазіреттің медресесінде оқыған. Баянаула болыстығында болыс Бекжан Жортағұлұлының және дәулетті адамдардың балаларына діни дәріс берген. Қоянды жәрмеңкесінде қаракесек Баймұрын ата-сынан шыққан саудагер Ақайдың Қасеніне жолығып, екеу ара келісіп, Қасен байдың ауылы Ақайдың Қызылшілігінде медресе ұстаған. Қасен байдың қыздарын және ағасы Мет қажының балаларын, жиені Алаштың ардақты азаматы Жақып Ақпаевтарды оқытқан [87, 3].

Ыбырай – Нығман (Ерқанат).

Дерек. Ыбырай молда Садықұлы Троицк қаласында Жама-лиден хазіреттен дәріс алған. Елде ол кісіні «Бағай» деп атаған [87, 3].

Нығмет – Мағаз (Бораш, Қали, Ардақ, Марат), Мүбәрак (Ерболат, Нұрболат), Ерсін, Қуаныш (Арслан, Медет), Мейрам, Хайролла (Мадияр, Данияр, Әнуар).

Ырымжан – Серік (Аманжол), Дүйсенбек.

Аманжол – Қазбек (Әлібек), Нұрбек (Әділбек).

Мейірман – Ермағанбет (Құлжан).

Құлжан – Алтыбай (Жамантік).

Молдабай – Қадыр, Нәдір.

Балқыбай – Қоқымбай.

Айдар – Жабық (Байбосын, Жарбол молда, Арын),

Байбосын – Мейман.

Жарбол молда – Мәмәлия, Рахат, Оралбек.

Арын – Бақтыбай.

Жанабай – Шалғынбай (т), Бұрал (Сенбі, Ескене, Тыңдамас, Шегенбай, Ауғанбай), Жанбол (Қаратал, Берден, Наурызбай, Құлбол), Байқасқа (Үкібай, Бұтабай, Амантай).

Сенбі – Садық (Әбдіразақ), Мағзұм.

Әбдіразақ – Қыдырбай (Марат, Жанат), Мақсұт, Ерқанат.

Ескене – Қонақбай (Түсіпбай, Түсіпбек, Жақыпбек).

Түсіпбай – Балтабай, Балғабай (Ержан, Болат, Нұржан, Біржан, Тәттімбет), Меруерт қыз.

Ержан – Дарын.

Болат – Дархан, Дәурен.

Нұржан – Бекжігіт.

Дерек. Меруерт Түсіпбайқызы (1971 ж.) – Қазақстанның белгілі әншісі (Алматыда тұрады).

Шегенбай – Райымбек, Тілеулес (Досмағанбет, Ешмағанбет, Айтмағанбет), Ыбырай (Есжан, Елемес).

Ешмағанбет – Қанат.

Айтмағанбет – Еңбек (Ерболат, Мереке, Бекболат, Азамат), Мейрам (Жасұлан, Нұрбұлан), Нұрбек (Ерғалы).

Қаратал – Жапалақ (Найзатас), Тастанбек халфе (Нұрмағанбет, Бектұр, Есмағанбет, Бекмағанбет), Жәкіш (т).

Нұрмағанбет – Рақымберген (Қайыржан, Бегімбай), Ақберген (т).

Бегімбай – Ерлан, Нұрлан, Нұржан, Біржан.

Бектұр – Әбдіқадыр (Аманкелді), Әбсамат (Серік), Әбілмәжит.

Есмағанбет – Қабылда (Бағдат, Нұржан), Қаби (Лұқпан).

Наурызбай – Құлынтай, Ошаған, Қашаған (Назым, Қасым).

Дерек. Қасым Қашағанұлы (1898-1972 жж.) 1912-1926 жж. Қарағанды мен Екібастұз шахталарында және Риддер руднигінде жұмысшы болды. 1931-1932 жж. ол Баянауыл ауданында ішкі істер бөлімінің бастығы қызметін атқарды. Содан кейін Семізбұғы руднигі бастығының орынбасары, Баянауыл ауданы жұмысшы-шаруа инспекциясының төрағасы, Төрткөл колхозының төрағасы қызметтерін атқарды. Қасым Қашағанов туралы толық деректер Екібастұз қалалық тарихи-өлкетану мұражайында жинақталған. Қасым атаның қысқаша өмірбаяны мен суреті 2003, 2005 жылдары Павлодар мен Алматыда басылып шыққан «Экибастуз. Энциклопедия» атты кітаптарда да берілген.

Назым – Қабду.

Қасым – Майрат (Нұржас, Нұртас), Зейнолла (Мақсұт, Сайлау, Булат, Мэлс, Мүслим), Өскемен (Ардақ, Алмас).

Сайлау – Төлеген (Данияр), Азамат.

Булат – Аль-Мансур.

Мүслим – Ерғалы, Темірлан.

Алмас – Хақназар, Ержан.

Құлбол – Әділбай (Сейітқазы, Сейітжапар, Әбдіхалық).

Әбдіхалық – Қасен, Құсайын, Мұқаметжан, Сартай, Ақаш.

Үкібай – Балтабек (Әлке, Дайрабай, Бұқан).

Әлке – Базыл (Құсайын, Әсен).

Құсайын – Сыздық (Қанат, Жанат), Иззат, Серік, Асылзат.

Дерек. Құсайынұлы Сыздық (1927-2007 жж.) Баянауыл поселкесінде дүниеге келген, Екібастұз көмір разрездерінің құрылыс объектілерін салған байырғы құрылысшы. Красноярск тау-кен техникумын (1957 ж.) және Томск инженерлік-құрылыс институтын (1969 ж.) бітірген. Еңбек жолын 1941 жылы Баянауыл ауданындағы «Найзатас» руднигінге кен жұмыскері болып бастаған. 1950 жылдан 1988 жылға шейін 38 жыл бойы ұдайымен Екібастұз қаласындағы құрылыс объектілерінде десятник, прораб, учаске бастығы, құрылыс басқармаларының

бастығы қызметтерін атқарды. Бірнеше КСРО медалдарымен марапатталған.

Қанат – Дулат.

Жанат – Азамат.

Дайрабай – Махмет (Мұхамедияр, Шаймерден, Әлжапар, Қаныш, Қаратай), Қаткен, Сүлеймен (Қалым, Мұса).

Мұхамедияр – Қайрат (Манарбек), Ойрат, Бақыт, Марат.

Манарбек – Данияр, Мадияр.

Шаймерден – Жәкен (Ермек, Асхат).

Қалым – Әбдірахман, Бұзаубас (Сайлау, Серік, Болат), Түйеші, Атшабар.

Мұса – Әкіш (Нығмет, Қабыкен), Бақыт (Төлеутай, Ертай).

Нығмет – Әбіш, Темір.

Қабыкен – (т).

Бұқан – Қожанбай, Алпыс.

Бұтабай – Бейсенбай, Құттыбай (Тілеубай).

Тілеубай – Әділбек, Жұмабек (Оралбек).

Амантай – Түгелбай (Сағындық), Жаңбыршы (Отарбай, Меңдіқара).

Сағындық – (т).

Отарбай – Аллажар, Алламжар, Оралбек (Мұрат, Амантай, Марат, Қайрат, Қанағат).

Қанағат – Асхат, Азиз.

Меңдіқара – Қостай (Сейсенбай), Қозыбақ, Қосай.

Дос – Көшербай (т), Танаш (т), Өмірбек (т), Қонақбай (т), Қанен (т), Уақбай (т), Көшпес (Қоңырқаз, Балақаз, Иман, Малмақ).

Қоңырқаз – Баркөз, Бабыр (Асаубай, Жақыбай).

Балақаз – Ержан (Әбікей, Адабек), Елшібек (Қаден, Қабылда, Ерен).

Иман – Бұқба (Қабылбек, Ақылбек, Алпыс).

Малмақ – Самар (Сатыбалды, Тоқсанбай), Самиян (Асылбек, Дәуірбек, Бейсекей).

Сатыбалды – Дұрман (Зәкір), Дұрмат, Нұржан (Серікбай, Зекен, Нұрмұқан), Біржан, Бірлан (Майдан).

Зекен – Ардақ, Айдос.

Нұрмұқан – Сапар, Арман.

Майдан – Қайрат.

Тоқсанбай – Шөкен, Рақымжан.

Асылбек – Шалабай (Бағдат, Бақыт, Үкібай, Хамит, Айдарбек).

Бақыт – Серік, Жанабай, Жасұлан, Ербол, Кенжебай.

Үкібай – Ерқанат.

Сабақ – (т).

Таңат – Атанбек (Қарақожа, Қожамберді), Батырбек (Өтеу, Жанқылыш), Тауасар (Қожаберген, Қоске, Қосағалы).

Қарақожа – Бейнеке (Мақаш, Қабылда), Мендеке (Қадыр, Нәдір, Садыр, Сәттібай, Бейсенбай, Қорғанбай, Дүйсенбай, Мергенбай), Тілеке (Дәрі, Түмен, Жомарт, Байқұл, Қисық, Тоғызбай, Өтеке, Жантай).

Қадыр – Сопы, Қоқан (Иса, Жылқыбай, Ырысбек, Жұмаш), Шашан, Бұшан, Қоқан (Құжа).

Құжа – Ахмет.

Нәдір – Айтбай, Бекбай (Асайын, Құсайын, Күлен, Құстан, Жұмабай), Сейітқұл (Көшербай).

Күлен – Мыңтай (Аяпберген, Аппақ).

Аяпберген – Дүйсенбек (Әдікұмар, Мүсет), Хамзе (Қайкен), Мырзабек, Райымбек.

Қайкен – Қасқырбай, Нақышпан (Жанат, Мұрат), Мадияр (Ерқанат, Ербол, Нұрқанат), Мұхамедғалы (Нұрболат, Нұрбол, Бауыржан), Нұрсапат (Ерболат, Жанболат).

Жанат – Дияр.

Көшербай – Қанаш, Әнбия.

Садыр – Құдияр (Қыпшақбай), Өлеңті (Исабек).

Қыпшақбай – Смағұл (Асқар).

Асқар – Досжан.

Исабек – Мұсатай (Әбу), Кенжебай (Қамыт), Әбікен, Садық, Қысатай.

Сәттібай – Аманбай (Қорғанбай).

Қорғанбай – Ермекбай (Өмірбек, Қуанышбай, Темір, Қасқырбай).

Бейсенбай – Қожабек (Арынғазы, Әбілғазы, Жұматай, Күнтай, Имантай), Тапал (Сыздық).

Арынғазы – Тыйыштықбай.

Күнтай – Есентай.

Дүйсенбай – Түлкібай (Аманкелді).

Мергенбай – (т).

Дәрі – Сегізбай, Жәңгірбай.

Түмен – Мұсылман.

Жомарт – Сатыбай, Жетібай (Күлиса, Айса, Тұбар, Сандыбай).

Сандыбай – Байжан (Доскей, Бейсекей), Байнеке (Ысқақ, Мауқыл, Мақаш, Қара).

Доскей – Құжа.

Ысқақ – Әбілда, Көкен, Жұман.

Мауқыл – Қабылда.

Мақаш – Әкебай, Тәукен.

Байқұл – Күшікбай (Қылы, Қайыр).

Қылы – Сағындық.

Қисық – Дүменбай, Жалпак, Қабыл, Дүйсен.

Әтеке – Мырзабай (Сүлеймен), Тайжан (Әбдірахман).

Сүлеймен – Ыбырай (Рақым), Сейсен.

Қожамберді – Бөдес (Тоқтауыш), Боздақ (Ералы, Көкі), Айдарбек (Тасым, Төленді), Жандарбек (Қайдауыл, Аташ), Балапан (Қанай), Исабай (т), Торғай (Төкібай, Естеміс), Томаш (Шана, Шоғай, Шобай, Келдіаман), Кенжебай (Қарақұл, Сарықұл).

Дерек. Қожамберді ер жүрек, алған бетінен қайтпайтын батыл және барымташыл кісі болған.

Осы кітаптың бірлескен авторы Серік әкесі Имантайдың жездесі – Қожамбердінің бесінші ұрпағы Шорманбайұлы Біржанның: «Менің бабам Қожамберді сонау Тарбағатайға дейін барып, сол жақтан елге бір үйір жылқы айдап әкелетін еді», – деген әңгімесін бала кезінде естіген еді.

Бірде «Қожамберді қырық жігітпен Өскенбайдың (Құнанбай қажының әкесі. – С.Ж.) ауылына барымтаға барады. Ол қолға түсіп қалады», – деп жазады Мәшһүр-Жүсіп Көпеев [21, 49]. Осы оқиғаға байланысты Мәшекең «Қожамберді айтты» деген 82 жолдық өлең шығарады [91, 49-51].

Қожамберді туралы ел аузында мынадай да әңгіме бар. Бір жылы оның Желтаудың бауырында жайылып жүрген жылқыларынан бір үйір жылқыны Алтайдағы Қалба тауы өңірінде тұратын найманның белді байы Дөрбеуілдің жылқышы жігіттері айдап әкетеді. Жылқыларының қайда кеткенін білген Қожамберді бірнеше жігітке өзі бас болып Дөрбеуілдің еліне барып, оның біраз жылқысын Желтауға айдап келеді. Мұны естіген, Қожамберді екенін жобалаған Дөрбеуіл қасына сенімді деген жігіттерді алып, ұрланған жылқыларының қарымшысын қайтару мақсатымен жедел Баянаула өңіріндегі Желтауға аттанады. Алайда Желтауға келген Дөрбеуілді Қожамберді тұтқындап алады. Сонда Дөрбеуіл Қожамбердіге. «Сен ұрланған бар жылқыны өзіңе қайтарайын, ал менен ұрланған жылқылар қалың мал ретінде сенде қалсын, қарындасың Мөрді (Атамбектің қызын) менің балама бер. Бұдан басқа тағы не қалайсың?», – дейді. Сол сәтте Қожамберді ойланып тұрып қалғанда, оның бәйбішесі Бұлбұл Дөрбеуілге: «Беретін малыңа қосып ана жолы біздің жылқыларды айдап әкеткен бас ұры жігітіңді жеңгетайына бер», – дейді. Осы жерде түсіндіре айтсақ, бұл жігіт Дөрбеуілдің Шарық деген құлы екен. Оның жылқы ұстампаздығын және ересен күші барлығын сол бір түнде жылқыларынан айырылып қалған Қожамбердінің жігіттері байқап қалады. Кейін олардың ауылда осы ұлы жігіт

туралы айтқан әңгімелерінен Бұлбұл бәйбіше де құлақтас болса керек. Бәйбішенің сұрағанына екі жақ келісіп, пәтуаға келеді.

Сөйтіп Мөр найман еліне ұзатылып, Шарық құл Қожамбердінің қолына келеді. Сосын Қожамберді боз бие сойып, ел жинап той жасайды да, Шарыққа асықты жілік ұстатып, өзіне бала етіп алады. Кейін Қожамберді Шарықты үйлендіріп, жеке отау құрып беріп, бөлек шығарады.

Осы Шарықтан Бекжан, Мамай деген екі бала туады. Мамайдың баласы Жақып Баянаула өңіріне аты шыққан балуан болады [88, 163]. 1876 жылы Ерейментауда берілген Сағынайдың асында Жақып балуандар сайысына қатысып, бас бәйгені иеленеді. Бұл турасында Ілияс Жансүгіровтың «Құлагер» атты поэмасының «Балуан бәйге» және «Күрес» деген тарауларында сөз болған Жақып балуан – Қожамберді қолында болған Шарықтың ұрпағы. Мысалы, осы поэмада мынадай өлең жолдары бар:

«Асына Абак, Керей Барған Жақып,
Онда да бас бәйгені алған Жақып.
Мойынын Қашағанның үзген талай,
Дейтұғын Баянауыл Таутан⁸³ Жақып» [89, 107]

Енді Мөр туралы сөз қозғайық. Найман жұртына келін болып түскен Мөрдің екі қабат кезінде күйеуі қайтыс болады. Содан соң жесір қалған Мөр ата-енесінің рұқсатымен төркініне оралады. Еліне келгеннен кейін Мөр босанып, ер бала өмірге келеді. Оның атын Қанғұлы қояды. Осы Қанғұлыдан өсіп-өрбіген ұрпақтар ел ішінде «Дөрбеуіл қаржас» боп аталып кетеді. Дөрбеуіл қаржас саналғандардың бірі Наурызбай болатын-ды. Одан Ағымбек, одан Әбіш, Тәуәли, Оқан туады. Әбіштен – Орал (1940 ж.), Оралдан – Құрышбек, Жанболат.

⁸³ Таутан – дұрысы «Таңат» болу керек. Себебі былайғы жұрт Шарықты Қожамберді баласы деп санаған. Ал Қожамберды Сатылған баласы Таңаттың немересі болып келеді. Сонда Ілияс Жансүгіров «Таңат» атын «Таутан» деп қате жазып жібергенге ұқсайды.

Осы кітаптың бірлескен авторы Серік Жақсыбаев өткен ғасырдың 40-50 жылдары Ағымбек ақсақал мен оның бәйбішесінің (жаңылмасам есімі Тиышбала) дастарханынан талай рет дәм татқан еді. Сол кездерде Ағымбек ақсақал: «Біз де Қаржас ұрпағы боламыз» дейтұғын. Ал Оқан Наурызбаевпен Серік Жақсыбаев 1952-1957 жылдары Алматыда кен-металлургиялық институтта бірге оқыды. Сонда олар өздерін ағайын санап, ағалы-інідей болған еді.

Ағымбек ақсақал дүниеден өтер алдында Павлодар қаласында тұратын туыстарын жинап алып, өздерінің шыққан тегі жайында шындықты оларға түсіндіріп айтып береді де «біздер найман руына жатамыз» деп айтқан екен.

Ендігі бір айтар жайт: жоғарыда сөз болған «Дөрбеуіл қаржас» ұрпақтарын Қаржастың немересі Телінің Әлімбетінен тарайтын Байболаттың ұрпақтары Қашқынбайұлы Дөрбеуілдің ұрпақтарымен шатастыруға болмайды.

Тоқтауыш – Тоқтауыл (Жанұзақ), Тоқтар (Суырәлі, Қыдырәлі), Тоқтас (Аулабай, Жабағы, Баянбай, Бояубай).

Жанұзақ – Керейбай (Рақымжан, Мақымжан, Әлімжан, Кәрімжан, Жанабай).

Суырәлі – Ыбырай, Сүлеймен, Смайыл, Елубай.

Қыдырәлі – Көпжан, Мұса.

Аулабай – Сарт (Ерліғайып, Нұрлығайып, Боранбай, Несіпбай, Қабылжапар).

Боранбай – Мұхамедәлі (Дулат, Талғат, Марат), Әліп, Таңат (Қаршыға, Қалышбек, Байбек).

Дулат – Теміртас, Айнеке.

Жабағы – Ахмет (Мәләзір, Шақан, Жақан, Бейсенбек, Сейсенбек, Кенжебек), Рахмет (Есебай), Қасқырбай (т).

Бейсенбек – Мақан, Максұт, Бұдыр, Қайырбек, Қанабек, Қали, Мәпір, Рахмет (Есебай).

Есебай – Ермек (Лаукен, Нәуен, Дүйсен, Бақұстар, Бақтауар, Медет).

Баянбай – Әбдікәрім (Мұрат).

Бояубай – Шайқы, Шаймерден (Мазан, Қалиолла, Зейнолла, Мәшен).

Қалиолла – Уахит (Мұрат, Марат), Совет (Қанат, Қайрат).

Мұрат – Қасен.

Марат – Айдар.

Қанат – Қуат.

Зейнолла – Хамит.

Мәжен – Ақанай (Шақан, Ерлан, Нұрқан).

Ералы – Күшікбай (Құдайберген), Жайлаубай (Тұрсынбек, Райымбек, Солтанбек, Жүсіп), Тілеубай (Қасқабас, Қақыша, Рақымжан), Күзеубай (Алданбек, Молдабек), Ақша (Алдан), Бекше (Ескелді).

Құдайберген – Жүргінбай (Қылыш), Тұрғынбай (Жұмаділ).

Жұмаділ – Мешіт.

Райымбек – Қабас, Иманбек.

Солтанбек – Қимаш (Жайық, Еділ), Жүсіп.

Жайық – Ерлан.

Алданбек – Дүйсен (Зейнолла), Бейсен.

Зейнолла – Жұмағали, Нұрғали, Қосым, Рақымжан, Кәкім.

Ескелді – Төлеубай, Сүлеймен.

Көкі – Олжалы (Амандық, Шорманбай), Құлжалы (Әлімбай, Дүйсенбай), Мырзалы (Шаншарбай).

Амандық – Батырбай (Әлімғазы).

Шорманбай – Ораз (Сламбек, Ырысбек), Әлжан (Жұпар, Кенжекұл), Нәлжан (Айдарахмет), Нүрпейіс (Әлиқазы, Омар, Бекен), Райыс (Нұртаза, Жанқожа), Бейіс (Өміржан), Біржан (Нұрқожа, Балқожа, Жұмажан, Мұқан, Жұманқожа, Мұқатай, Кәрібай).

Дерек. Шорманбайұлы Біржанның әйелі Бибіжан осы кітаптың бірлескен авторы Серіктің атасы Жақсыбайдың тұңғышы.

Сламбек – Жұманияз (Клара қыз), Шекен (Нұриман, Болат, Жеңіс, Еркін, Мұхтар, Марат), Таубай, Шәріп.

Клара – Серік.

Жеңіс – Мұрат, Нұрлан, Дулат.

Еркін – Қайрат, Талғат.
Мұхтар – Самат, Азамат, Дархан.
Жұпар – Төкен (Жанат), Амантай (Талғат).
Айдарахмет – Ілияш.
Омар – Кәкен (т), Базарбек (Дүзелбай, Ырымболат, Төлеген, Көбен).
Ырымболат – Алмас.
Нұртаза – Бақтияр (Бемұрат, Қасен, Абай, Аман), Бағдат, Бақыт.
Бекмұрат – Руслан, Ренат.
Қасен – Асқат, Радик.
Бағдат – Ақылбек, Арыстан, Нұрлан.
Бақыт – Мұрат (Бақыт), Серікбай.
Дерек. Нұртазаның әйелі Нұрила осы кітаптың бірлескен авторы Серік Жақсыбаевтың кіндік шешесі.
Жанқожа – Шаймұрат (Марат, Манап, Болат), Баймұрат (Жолат, Жаңабай).
Марат – Талғат.
Манап – Диас.
Болат – Темір.
Жолат – Әлхан, Темірлан.
Нұрқожа – Әлдеш (Жанболат, Мұхтар, Асқар, Мұрат, Баянбек, Ғалымбек), Дәмет қыз.
Жанболат – Бауыржан (Дамир), Мадияр.
Мұхтар – Данияр.
Ғалымбек – Әлішер, Әміржан.
Дәмет – Нұртай, Сәуле, Әнуар.
Балқожа – Сақым қыз.
Сақым – Клара, Нұрлан, Гүлсім, Ерлан, Күләй, Орынбасар, Ерсайын.
Дерек. Балқожаның әйелі Орынтай осы кітаптың бірлескен авторы Серіктің атасы Жақсыбайдың екінші қызы.
Жұмажан – Ырымтай (Асылбек, Нұрлыбек), Ырымболат (Асылзат).

Мұқан – Ырымбай (Нұртуған, Нұртас).

Нұртас – Арман, Абай.

Мұқатай – (т).

Дерек. Біржанұлы Мұқатай үйленбеген, Ұлы Отан соғысы жылдары Павлодар атқару комитетінің қалалық статистикалық бөлімінің бастығы болып қызмет істеді.

Кәрібай (1932-2013 жж.) – Темірболат (Мұрат, Рашит).

Дерек. Кәрібай 1957 жылы Алматыда кен-металлургия институтын бітіріп, 1957-1992 жж. Екібастұз қаласындағы № 1 көмір разрезінде кен инженері болып қызмет істеді.

Шаншарбай – Қырымтай (Әлімбай).

Әлімбай – Көрпебай (Ырысәлі).

Ырысәлі – Мүрсәлі (Оспан молда, Сыздық, Әубәкір).

Сыздық – Тұяқ (Мұрат, Қайрат, Зейнолла, Болат, Қанат).

Әубәкір – Серік (Қайрат), Мұзафар (Зияда), Қизат (Арман).

Тасым – Жанжігіт (Иманбай, Ысқақ, Сәрсен), Байжігіт, Жанқабыл.

Сәрсен – Сағымбек.

Төленді – Таласбай, Байқабыл (Түскей, Жиенбек).

Түскей – Ыдырыс (Шағыр, Маркс, Лазарь), Рақым, Жақия.

Шағыр – Тілеу (Оразбай), Жәміл (Сазанбай, Жүніс).

Оразбай – Арғын (Бибану қажы, Амантай), Қаби.

Сазанбай – Қасқырбай (Есболат, Тасболат), Қарсақбай (Қасен).

Тасболат – Солтанғали, Серік, Марат.

Қасен – Сәбит (Бүркіт).

Жүніс – Асан (Жәгір, Айтбай).

Жәгір – Ермек.

Айтбай – Серік, Марат.

Маркс – Шарық (Мәсіғұт).

Мәсіғұт – Әбілхан, Жақып.

Жиенбек – Әбушахман, Тезекбай, Етекбай, Тоғымбет (Сәлкен, Өміртай).

Қайдауыл – Еламан, Жоламан (Нұрабай, Смағұл, Сымайыл, Әбілғазы), Жұртаман (Нұрмағанбет, Ержан, Нұрпейіс, Құлтыбай, Есмағанбет, Домағанбет).

Нұрабай – Әбдіш (Қабыкен).

Әбілғазы – Нәжмиден, Шамшиден.

Нұрмағанбет – Жанпейіс, Уайып (Сейітхан).

Сейітхан – Жұмакелді, Серік.

Ержан – Ыдырыс, Жұмабек (Зейнебай, Өмір, Әкбар), Қабылбек (Білал, Әубәкір, Жеңіс), Байкенже (Байсері), Әлкенже (Құрмет, Мейрам, Төлеген).

Дерек. Зейнебай Жұмабекұлы Ержанов 1945-1965 жж. Алматыда Қазақ КСР-нің Бас прокуратурасында прокурор болып қызмет істеді.

Зейнебай – Сәулет (Арман), Еркін.

Өмір – Мұрат.

Әкбар – Ермек.

Білал – Еркін, Төлеген.

Жеңіс – Қуаныш, Марат.

Байсері – Айнат, Жанат.

Құрмет – Қанат, Жанболат, Мұхтар, Айбек.

Нұрпейіс – Базарбек (Төлеутай), Несіпбек (Қайыржан), Дүйсенбек (т).

Төлеутай – Қанат, Марат, Төлеш.

Қайыржан – Талғат, Әділет.

Есмағанбет – Иманбек (Төлеуғазы, Атажан), Мәшіріп, Мағырып, Тайтөлеу.

Досмағанбет – Сағынбек (Мақсұт).

Мақсұт – Медет.

Аташ – Орал (Ілдебай).

Ілдебай – Қасен (Сағидолла, Талап, Амантай).

Сағидолла – Асқар, Айдар, Әсет.

Талап – Жігер (Дәурен), Жомарт (Дастан), Жанат (Әмірхан), Самат.

Амантай – Еркебұлан.

Қанай – Бөкенбай (Тынымбай, Суат), Серікбай.

Суат – Нұрлығайып, Ерліғайып, Боранбай (Әлі, Таңат), Кенжебай.

Төкібай – Айтбай.

Естемес – Дәулет, Болат (Құлпак, Құлманбет, Әлібек, Қарабек).

Құлпак – Бабасай (Балташ), Қодасбай.

Балташ – Бейсенбай (Мәуке, Айтбай).

Құлманбет – Дүйсекей.

Әлібек – Түкібай.

Шана – Мұстафа (Бейсенбай), Құрманбай (Атығай, Сәмет, Теміржан, Мұқатай, Кәш), Тұрғынбай (Жұмат, Әкіш), Жүргінбай (Әлкен, Қалтай, Шалатай, Мақатай), Нұршекей (Қабира, Сыздық).

Бейсенбай – Досжан (Нұрлан, Нұржан, Нұркен).

Атығай – Имантай, Асатай.

Сәмет – Серік.

Әкіш – Қасен.

Жұмат – Қасымхан (Болат).

Дерек. Жұматұлы Қасымхан – режиссер, драматург, Қазақ КСР-нің еңбек сіңірген әртісі. Ол өткен ғасырдың 50-ші жылдары Шымкент қаласындағы әкесінің атындағы облыстық драма театрының әртісі болып, облыстың сахналық өнерінің дамуына көп үлес қосты. Оның басшылығымен 1968 жылы осы облыстағы Жетісай қаласында музыкалық драма театры құрылды. Бұл театр – Қазақстанда аудандық қалада құрылған жалғыз-ақ театр. Бүгінде Қасымханның құрметіне Шымкенттегі Жұмат Шанин атындағы облыстық драма театрының сыртына мемориалды ескерткіш тақта орнатылған.

Болат – Сержан.

Дерек. Тұрғынбайұлы Әкіш Шанин (1893-1986 жж.) – Қазақ КСР-нің еңбек сіңірген әртісі.

Қалтай – Серік.

Шалатай – Аманкелді (Қуат, Қуан, Қали, Қанат, Ғалы, Ғалым, Ғазиз, Ерлан, Ербұлан).

Сыздық – Балтабай (Бейбіт, Бекен, Ербол).

Ербол – Нұржан.

Шоғай – Кетікбай (Төлеубай), Мұнтықбай, Шотан, Күшек (Исатай).

Төлеубай – Иса (Бәкен), Шолақ (Алтынбек, Әкімбек), Жайнақ (Әулиеқұл), Мойнақ.

Бәкен – Тасболат, Бекболат (Жұмабай, Жәнібек).

Дерек. Бәкенұлы Бекболат (өткен ғасырдың 80-ші жылдары қайтыс болған) Баянауыл ауданындағы «Бірлік» және Екібастұз ауданындағы «Екібастұз» совхоздарында директор болып қызмет істеді. Баласы Жұмабай Әл-Фараби атаындағы Қазақтың мемлекеттік университетінде, Жапонияда Токио университетінде сабақ бергені белгілі.

Әулиеқұл – Мүсілім.

Исатай – Әбілқайыр, Дәрім.

Шобай – Тана (Дәнке), Толыбай (Думат, Суат, Нұбай, Көпбай).

Дәнке – Назымбек (Әйтіш).

Думат – Шөпбай, Бөшкентай (Төкен, Кенжебек).

Суат – Еңсебай (Төлеген, Қамия қыз, Қоңыр), Үсенбай, Кенжетай (Мәукен).

Дерек. Еңсебайқызы Қамия – ғарышкер Тоқтар Әубәкіровтың анасы.

Мәукен (шын есімі – Мәуленберген) – Серік (Ардақ, Жұматбек), Берік (Алтынбек, Қаныш, Нариман), Тілеубек.

Алтынбек – Жасұлан, Айхан.

Нұбай – Есжан (Асылтай, Сағынтай), Досжан, Омар, Оспан (Шәкәр), Есімтай.

Асылтай – Болат (Жанат, Саят, Серік, Баянбек), Қанат (Мақсұт, Қуат, Талғат).

Сағынтай – Сапар (Марат, Манат, Ойрат, Мереке, Самат),
Қаби (Бейбіт, Жеңіс, Мэлс), Қайрат (Мұрат, Боранбай, Жанат).

Шәкәр – Қапар (Серік, Айтқазы, Серғазы).

Көпбай – Түсіпбай, Субек, Асылбек (Ермұқан, Қауқай),
Жақсыбек.

Ермұқан – Еркебұлан, Ербол.

Қауқай – ұрпақ бар.

Келдіаман – Жұмабай (Әбсалық, Сәрсек, Ырымбек), Тұр-
сынбай (т), Торпақ (Сыздық, Әбен, Әлібай).

Сыздық – Мұлтай (Сламбек).

Сламбек – Нәби (Тілектес), Амантай, Есентай (Жұматай).

Әбен – Теміржан, Бейсекей.

Қаракұл – Көтібоқ (Аяған, Үйсінбай, Сұраған, Тілеген,
Сүйінбай), Баян (Ержан), Қоян (Сәрсенбек), Онбес (Хамзе,
Төлеу, Итжан), Жәнібек, Әлбазар, Айбол, Байбол.

Аяған – Ұйқыбай (Сиқым), Қикыбай (Тәуекел, Ырысбек),
Сиқыбай (т), Алакөз (т), Қожақ (т), Қожахмет (Дүйсен, Дүй-
сенбай).

Дүйсен – Қаратай.

Үйсінбай – Лаубай.

Сүйінбай – Тәтті, Сатты, Шәпи, Тыйыштықбай, Оразалы.

Ержан – Ырысқұл, Ырсымбет.

Сарықұл – Тұрдықұл, Бокбасар, Алпысбай, Байшағыр,
Асаубай, Төлеген (Шоқан, Сәрсенбай, Қоңырат).

Өтеу – Ермек (Туғандық, Қуандық, Сағындық, Еркебұлан),
Келдібек (бәйбішеден: Түйте, Қазы, Жанай; екінші әйелден:
Байтүгел, Дауылбай, Арық), Найзабек (бәйбішеден: Үкібай,
Біті, Балта, Шегір, Амантай; екінші әйелден: Семізбей, Тоқбай).

Туғандық – Өмірзақ (Иманбай), Жанұзақ (Аманбай).

Қуандық – Тұрлыбек (Дәулетбек, Рақымбек), Бердібек (т),
Құдайберген (Ыбырай, Райымбек, Ержан, Түсіпбек, Сапарбек,
Нұрлан, Шарапат, Жүсіпбек).

Дәулетбек – Қошмағанбет (Ермек).

Ыбырай – Мақы (Мүбәрак).

Мүбәрак – Мұрат.

Райымбек – Кәрім (Ахметбек), Қайырбек (Шапағат), Қазиза қыз (әнші).

Дерек. Қуандықұлы Құдайберген (1823-1896 жж.) – болыс, би болған.

Құдайбергенұлы Райымбек Павлодар, Омск қалаларында орысша оқып, сауатын ашқан, би болған.

Шапағат – Нариман.

Ержан – Балабек (Бісміллә).

Бісміллә – Тұңғышбек (XX ғасырдың 40-шы жылдарында туған, Алматыда тұрады).

Түсіпбек – Мейрам (Сардар), Сүтжан (Сәлім).

Сардар – Рахманберді.

Сәлім – Ғазиз (Данияр).

Дерек. Құдайбергенұлы Түсіпбек (1863-1933 жж.) Баянауыл станицасында екі жылдық орыс-қазақ мектебін бітірген. Ол өз заманының саясатын жете түсініп, жасынан әділетті болып, елдің сый-құрметіне бөленген. Әкесі қайтыс болғаннан кейін Ермек, Келдібек, Найзабек ауылдарына болыс болып сайланады. Содан 1917 жылға дейін болыстық қызметті атқарады. Түсіпбек 1897 жылы Баянаула өңірінде профессор Ф.А. Щербинаның басшылығымен жүргізілген жерді пайдалану және мал мен адам есебін алу экспедициясының жұмысына белсене қатысады. Ол болыс болып жүргенде жергілікті халыққа салынатын салық мөлшерін азайту және тиімді пайдалану мәселесін халықтың мүддесіне орай дұрыс шешу үшін Павлодар мен Омск қалаларының басшыларына дейін барған. Ол 1930 жыры әйелі қайтыс болғаннан кейін Алматыда тұратын баласы Сүтжанның қолына барып, сонда дүниеден өтеді.

Сапарбек – Зәр-Ақсия (әнші).

Дерек. Құдайбергенұлы Сапарбек (1867-1945 жж.) – Баянаула өңірінің атақты әншісі. Ол 1932 жылы Алматыда болған

Қазақстан өнер шеберлері күндерінде Жамбыл Жабаевпен кездесіп, онымен бірнеше күн бірге болады. Қарт Жамбыл Сапарбек айтқан әндерді сүйсіне тыңдап, оған ризашылығын білдіреді. Қаныш Сәтбаев қазіргі Алматыдағы Мұхтар Әуезов атындағы академиялық драма театрының Қызылорда қаласында алғаш ашылуына байланысты жазған мақаласында: «Әміреге (Қашаубаев. – С.Ж.) серік болатын кесек әнші Сапарбек деген бар, Баянауладан соны алдыру керек», – деген еді. Содан кейін Сапарбекті Қызылордаға шақырған кезде Баянаула өңірінде көктемде елдің жайлауға шығар құрметіне әр ауылда ән базары өтіп жатқан кез екен. Сондықтан жергілікті көпшілік жұрт оны Қызылордаға жібермейді [90, 13].

Нұрлан – Сайрам (Қабер), Зейнейғабиден, Сабиян, Ақбөпе қыз.

Дерек. Нұрланқызы Ақбөпе жүзі жылы, өте көрікті, әнші қыз болған. Суырып-салып өлең айтатын халық ақыны, әнші-әртіс, жыршы Иса Байзақов Қоянды жәрменкесінде Ақбөпені көріп, оны ұнатқаны сондай, кейін ол өзінің бір поэмасын оның есімімен «Ақбөпе» деп атайды [53, 14].

Шарапат – Әшім (Ғаусыл, Нысап, Әубәкір, Ғосман, Ғалымжан), Қапипа қыз, Шәшім, Қасым (Серік, Ақын), Таупық, Идаят.

Дерек. Әшімұлы Нысап (1927 ж.) Харьков қаласында КСРО Мемлекеттік қауіпсіздік комитетінің мектебін бітірген. Содан кейін 1953-1985 жж. Қарағанды облыстық қауіпсіздік комитеті және ішкі істер басқармасында әртүрлі лауазымды қызметтер атқарған. 1985 жылы подполковник шенімен отставкаға шықты. 1999 жылы Қарағанды қаласында «Құдайберген – Шөкең ұрпақтары» деген кітабы шықты.

Қапипаның қызы Нәкен (1926-1977 жж.) Алматыдағы Қыздар педагогикалық бітіріп, 1954 жылдан Екібастұз қаласындағы Абай атындағы № 2 Қазақ орта мектебінде көп жылдар мұғалім болды. Еңбек Қызыл Ту орденімен марапатталған. 1998 жылы оның үй тұрған көше – Құдышева Нәкен көшесі болып атал-

ды. Нәкеннің жолдасы Қамит Ибраев – еңбек және Ұлы Отан соғысының ардагері. Екеуінің балалары: Лязат, Асыл, Болат, Жанат, Мақпал, Қайрат. Бұлардың бәрі жоғары дәрежелі білім алып, бүгінде Екібастұз бен Алматыда жоғары лауазымды қызметтерді атқарып жүр.

Ғаусыл – Ғалымжан (Мұса, Иса).

Нысап – Қуаныш (Руслан, Темір).

Серік – Ақыл, Алмас, Азамат, Жарас.

Жүсіпбек – (т).

Дерек. Құдайбергеннің Сапарбек, Балабек, Қайырбек, Зәр-Ақсия, Сайрам, Ақбөпе, Бәсміллә сияқты әнші ұрпақтарын сол замандағы бүкіл Баянаула өңірі әншілерінің тәлім-тәрбиелік ұясы деуге болады.

Еркебұлан – Жантемір қажы (бәйбішесі Зейнеден: Мәуия, Зікірия, Есжан (т), Имантақу; екінші әйелінен: Жағыпар, Мұзафар), Сыздық (т), Әубәкір (т).

Дерек. Жантемір қажы (1835-? жж.) – Баянаула өңіріне есімі белгілі, саналы, қолы ашық жомарт адам болған. Мәшһүр-Жүсіп Көпеев оған арнап «Жантемірге» деген 21 шумақ өлең шығарған [86, 135-137]. Сонда мындай өлең жолдары бар:

Өзіне Қыдыр дарып, дуа қонған,
Жері жоқ қысы, жазы мұздап тонған.
Ұрысы мен керісі бір тамаша,
Халқына ұлы думан базар болған.

Жантемірұлы Есжан қазақтың ескі салттарын әжуалап сынайтын шешендік сөздің шебері болған. Ол дастархан басында отырғанда, әр намаз арасында да сықақ көріністерін жасап, әзіл-оспақ сөздерін айтып, жанындағылардың ішек-сілесін қатырады екен.

Мәуия – Қызыр (Қинаят).

Қинаят – Амантай (Арман), Мұхаметқали (Данияр, Әнуар, Тимур), Қайыркелді.

Данияр – Файызбек.

Зікірия – Қасен, Ғаббас.

Имантақу – Бәйіз, Файзолла, Жанат, Қанат.

Жағыпар – Жихан, Райхан.

Мұзафар – Мүбәрак (Тиыштықбай, Кәрімжан, Орынбай),
Мәрә (Төкен, Серік).

Дерек. Қинаятұлы Мұхаметқали Жантеміров (1947 ж.) 1970 жылы Алматыда Қазақ политехникалық институтын бітірді. 1970-1974 жж. Павлодар облысы су шаруашылығы басқармасында гидрогеолог, Павлодар қаласындағы Ильичев аудандық комсомол комитетінің хатшысы қызметтерін атқарды. 1974-2000 жж. Екібастұз, Павлодар және Алматыда қалалық, облыстық, республикалық қауіпсіздік комитеттерінде басшы қызметтерде болды. 1990 жылдан полковник. Қазір кезде республикалық дәрежедегі дербес зейнеткер, Павлодар қаласында тұрады.

Түйте – Бейсен (Ысқақ, Жұмабек, Шүжен, Олжатай), Сәкей (Жұмақұл, Жұмабай, Жұмат).

Ысқақ – Рахмет (Дүйсенбай, Кенжебай), Бұхарбек, Орынбасар (Ғалымжан), Тәшім.

Дүйсенбай – Қайрат (Қуандық), Қайролла (Рақымжан), Мұрат (Нұрлан), Ойрат (Асыл), Болат (Нұрзада), Кенжебек (Нұрқанат, Нұрдәулет), Жанат (Ержан, Нұржан, Бауыржан), Қанат.

Нұрлан – Еркебұлан.

Кенжебай – Файзолла, Файыз, Қаби, Әсет.

Жұмабек – Ыдырыс, Сетей.

Жұмақұл – Рахмет.

Жұмабай – Нұртай (Зейнекеш, Кәкеш), Мүсәпір.

Зейнекеш – Хайролла, Зайролла, Қабажан.

Кәкеш – Асхат, Ақан, Аян, Қайыркелді.

Жұмат – Кесентай (Түбелек, Айтан, Әнеш, Мұхамедамин, Бектай, Әнуарбек), Есентай (т), Мәуіш (Жеңіс).

Айтан – Айтбай (Айбек, Берік).

Мұхамедамин – Бекмағанбет (Нұржан, Аманкелді), Батырбек, Нұрлан (Батыржан, Нұрлыбай).

Айтан – Айтбай (Айбек, Берік).

Бектай – Тұрсынбек.

Әнуарбек – Асқар (Әбілбұқар), Айдар (Ақылбек, Асылбек), Ардақ.

Қази (Келдібекұлы) – Лекер (Әмірхан).

Жанай (Келдібекұлы) – Әкебай (Изатбек), Қожағұл (Алакүшек).

Изатбек – Шалғынбай, Орақбай (Ғабдраш, Қапаш, Балға, Ғаббас), Күден (Шолан).

Қапаш – Қуаныш, Қуат, Қанат.

Балға – Айдос.

Шолан – Бейсенбай.

Алакүшек – Елбосын (Мұқаш).

Байтүгел – Ноғайбай (Сыздық, Базарбек, Садық, Әлбазар, Кигізбай, Избасты).

Сыздық – Жар (Құтжан, Ахмет, Рапық, Қатай).

Рапық – Қармұқан (Арғын), Талғат.

Базарбек – Жармағанбет (Уахит).

Уахит – Әсет (Наурызбай, Абай), Бауыржан, Батыр.

Садық – Жұмакелді.

Әлбазар – Ырысбай (Хамит), Арынтай.

Кигізбай – Қасен, Құсайын, Сәрсенбай, Ахмет.

Избасты – Ырымтай (Қайыртау, Теміртау, Мұратбек, Мұрат, Болатбек), Тастемір (Алдаш, Төрехан, Төктай).

Дерек. Избастыұлы Ырымтай (1927 ж.) – соғыс және еңбек ардагері, Баянауыл ауданының құрметті азаматы, «Құрмет Белгісі» орденінің иегері.

Қайыртау – Қуаныш, Серік.

Теміртау – Қуаныш, Мұхамед, Бекет.

Мұратбек – Аманкелді, Ерболат, Нұрбақыт.

Мұрат – Қанат.

Болатбек – Бекболат, Жанболат.
 Алдаш – Еркебұлан.
 Дауылбай – Ыбырай (Мүсілім), Смағұл (Қайырбек, Арын).
 Қайырбек – Қасен, Құсайын, Аманжол.
 Арық (Келдібекұлы) – Жақсыбай (Ахмет).
 Ахмет – Елемес (Әлібек, Беку, Ерболат, Болат, Талғат, Жанболат, Үсен).
 Әлібек – Серікбай.
 Беку – Асхат.
 Ерболат – Нұрсолтан.
 Жанболат – Асан.
 Үсен – Несібелі (Жамал, Тұрмыс), Несіп (Алпыс, Кәрібай, Дәрібай).
 Кәрібай – Қайролла, Қайыркелді, Болат.
Үкібай би – Әшкен (Іңкәрбек, Омар, Оспан), Бертіс (Болысбек, Мүрсәлім).
 Болысбек – бәйбішеден: Әлтай, Ақтай, Мұсайып, Асылтай, Сәлкен, Нұралы, Қызтай; екінші әйелден: Ахыт.
Біті – Жарылғап (Төлеубай, Шілдебай), Жайын.
 Төлеубай – Ізтілеу (Жәлел, Әбдірахман), Бектұрсын (Оңберген, Бекмағанбет), Түсіп (Керей, Солтан).
 Оңберген – Нұрмұқанбет (Жанайдар), Ерлан.
Дерек. Нұрмұқанбет – ІІБ полковнигі.
 Бекмағанбет – Берік, Ерік (Зекен).
 Керей – Төлепберген, Алдан, Қайыр, Жапар.
 Солтан – Мұрат (Камалиден).
 Шілдебай – Телтай, Кертай.
 Балта – Жылкелді (Шәкір), Орал (Рақым), Уалы (Алдау, Тоқжұман), Тоқай.
 Шәкір – Шәкірат (Мұқатай, Қаратай, Сүйкен).
 Мұқатай – Қуантай.
 Қаратай – Амантай.
 Рақым – Серік.

Алдау – Дәулен.

Шегір – бәйбішеден: Айдос (Рақымбаба), Жандос (Қарақожа, Тілеубай), Санат (Шәкітай); екінші әйелден: Өстемір (Ақкісі).

Рақымбаба – Ахмет, Мәді, Нұрпейіс.

Қарақожа – Солтан, Шалаяқ.

Шәкітай – Әмір (Оразбек), Түсіпбай (Ырымбай), Әмірхан (Шөкімбай).

Шөкімбай – Қоқымбай.

Ақкісі – Толыбай.

Амантай – Тасырбай (Омарбек), Тілеубай (Сүлеймен, Алпысбай), Бекен.

Омарбек – Нығман, Бегіман, Нұриман, Алып, Қарыбай, Сәрсекей, Сәрсенбай.

Семізбай – Әбілда (Бектұр), Оспан (Жұмабек), Ыдырыс (Башар).

Бектұр – Омар.

Жұмабек – Бекболат.

Тоқбай Найзабекұлы – (т).

Жанқылыш (4 әйел алған) – Байсүгір (Жылтыр, Меш, Елексай), Құжантай (Матай), Қылдыбай (Тоғанбай), Қойлыбай (Аязбай), Бектас (Дүпен, Құнан, Асау), Тілеулі (Еркебай), Есенкелді (Жұмабай), Жапалақ (Қаржаубай, Көкек, Мұздыбай, Шолақ), Құжак (Сегізбай), Жанбай (Қонды, Шомбы).

Меш – Байкісі (Әбіл, Кембай, Қасен), Жанкісі (Елубай, Тұрсынбек, Сәрсенбек), Атаман.

Әбіл – Жырыш.

Кембай – Әбіш (Ермек, Ерлан, Ержан).

Дерек. Әбішұлы Ермек Кембаев – Қазақстан Республикасы «Алтын-Алмаз» қоры бастығының бірінші орынбасары.

Ермек – Таңат (Азамат), Марат.

Ерлан – Самат.

Ержан – Жанат.

Қасен – Айту (Нұрлан).

Нұрлан – Тимур.
 Тұрсынбек – Болат, Тұрғын.
 Елексай – Жазыбай, Қазықбай (Қабыкен, Алтынбек).
 Қабыкен – Болат, Абылай, Серік.
 Матай – Көбей, Манеке, Мұқаш, Тоқтас (Байтемір).
 Байтемір – Бөкен, Дөкей.
 Тоғанбай – Баймұрын, Қозғанбай, Ниязбай.
 Аязбай – Асылтас (Алмас, Бақыт), Бейсенбай (Манаш, Қабек).
 Бақыт – Төлеген, Сансызбай.
 Манаш – Манарбек, Танабек, Жанат, Қанат, Марс (Ілияс).
 Еркебай – Мақар (Рақымжан), Жылқыайдар (Жабай), Жапалақ.
 Рақымжан – Бақыт (Арман, Есен, Амангелді), Хамит (Роман), Еңбек (Рустем, Руслан), Ерік (Денис, Жеңіс), Болат (Дамир, Диас).
 Рустем – Нұрсұлтан.
 Жабай – Бейсенбай (Асаубай).
 Жұмабай – Бердалы (Қамзетай), Хамит (Науқан, Сайлау, Серік).
 Науқан – Серік (Марат, Ерік, Еркін, Қанат), Берік (Тілеген).
 Қаржаубай – Семтік (Бақбай, Тапай).
 Тапай – Алданыш.
 Көкек – Сатбай (Күзенбай), Болат.
 Күзенбай – Мұсабек.
 Мұздыбай – Жортығұл (Түсіп, Апас).
 Шолақ – Қашаған (Нұрпейіс, Жанбек, Әдікбай, Әйкен).
 Жанбек – Әбікен (Әділ, Әсет).
 Әдікбай – Бопыш (Қайролла, Зайролла, Сағат, Хабиболла, Сайлау), Аман, Айтан (Аслан, Жасұлан).
 Сегізбай – Қарабекіш, Әмірбек (Қабдолла).
 Қонды – Тиышты, Шыныбай, Қылышбай, Манабай (Әбжан), Қилыбай, Аяубай, Шибай (Қайып).

Әбжан – Нұрахмет.

Шомбы – Қожақай, Бұжақай (Әлтай, Махмет).

Қожаберген – Есменбет (Науетек, Қабық, Бопи), Байтайлақ (Жабық), Естайлақ (т), Бектұр (Әбікен), Шыныбек, Нартайлақ, Қызылқұрт (Сары), Тауасар (Қоске, Қосағалы), Сексенбай (Қожабергеннің 80 жасында туған).

Науетек – Төлебай (Тақыр, Барақбай), Шыдырбай (Жұмағұл, Қуантай), Қасқабас (Бейсекей, Нұртай), Кәріпбас (т), Қозғанбай (т).

Жұмағұл – Исхақ (Аманкелді, Серік).

Аманкелді – Бауыржан.

Серік – Үстембек.

Қабық – Бөлебай (Әшірбек, Жандарбек, Құндарбек), Шүлембай (Бұқабай, Жұмабек, Нұрмақ), Ырысбай (Ахмет, Әкімбек), Үдербай (т), Бүкі (Көлембай, Көпбай).

Бұқабай – Құлмағанбет (Егеубай, Құнанбай, Дөненбай, Боранбай, Жаңбырбай, Ардақ).

Егеубай – Марғұлан, Аслан

Дөненбай – Дархан.

Жұмабек – Ақыш (Сейфолла, Нәсіполла).

Сейфолла – Балғабай.

Нұрмақ – Сатыбалды (Қылышбек, Баянбек, Балтабек, Бауыржан, Жаслан, Ержан).

Қылышбек – Айбол.

Баянбек – Айбек.

Ахмет – Риза (Мұрат, Марат, Қанат, Болат), Мұса (Ерсін, Елеусіз), Зейнел.

Мұрат – Ризат, Ринат.

Марат – Арман, Нариман, Дастан.

Ерсін – Дәулет, Әділет.

Әкімбек – Абақ (Азатбек, Ертай), Қайрат (Берік, Серік, Ерік, Нұрлан, Ерлан), Жеңіс (Қуанышбек, Ғалымбек), Кенжебек (Елдос, Жандос).

Азатбек – Асығат.
Берік – Ержан, Нұрқанат, Нұржан.
Серік – Арман.
Ерік – Бауыржан.
Нұрлан – Ерқанат.
Ерлан – Айдын, Әділ.
Қуанышбек – Әлішер.
Жабық – Бейіс (Әкімжан, Әміржан).
Әкімжан – Әбділда (Ғаббас, Аманкелді), Рақымжан.
Ғаббас – Төлеген, Мұрат.
Аманкелді – Мүнтәк.
Әбікен – Есен (Әділ).
Сары – Шынтемір (Дүйсенбай, Көккөз, Шоқыбай, Бекмырза, Арықпан, Омар).
Дүйсенбай – Оспан (Еңсебай).
Еңсебай – Райымбек, Түсіпбек, Сапар, Мейрам.
Көккөз – Шаймерден, Шәйілда (Қайырбек, Болат, Мұрат, Қуат), Абайілда, Әбілқайыр, Әбілда, Файзолла, Рашит, Нәдір.
Қайырбек – Бейбіт.
Қуат – Ержан.
Шоқыбай – Қадыр (Сағадат, Маканай, Қаратай), Қапар (Қанат, Жанат, Ренат, Болат), Домбай.
Сағадат – Манат, Марат.
Арықпан – Ермағанбет (Қаппас).
Қаппас – Мұратбек, Болатбек.
Қоске Тауасарұлы – Қойтан (Алпысбай, Тыртықай, Доскей), Баймақа (Қырбай), Қарсақ (Баянбай).
Алпысбай – Нұрмұхамет (т), Нұрғали (Шәмсіл), Мерғали (Төлеубек).
Шәмсіл – Темірболат (Ерлан, Ербол, Марс, Марғұлан, Бауыржан, Бақытжан, Қанат), Ұзақбай (Жақсылық, Ерболат, Болат, Марат, Жанат, Руслан).
Ерлан – Дамиржан (Әміржан).

Ербол – Елжас.

Марс – Ілияс, Даниял.

Бауыржан – Бәшірәлі.

Бақытжан – Дастан.

Тыртықбай – Жүніс (Қасен, Сүйіндік, Шәрбану, Мұрат, Серік).

Қасен – Төлеген (Тимур), Қанат (Аманкелді), Сансызбай (Төлеш).

Сүйіндік – Темір, Серғазы.

Серік – Ерқанат.

Дерек. Қойтанұлы Тыртықай XX ғасырдың 20-шы жылдары Баянауладан Павлодар қаласына кетіп, сонда тұрады. Ол 1932 жылғы ашаршылық кезде Павлодарға жүдеп барған ағайындары мен жерлестеріне қолынан келген жәрдем беріп, олардың аман қалуына септігін тигізеді.

Шәрбану Жүнісқызы Тыртықаева (1939 ж.) – педагог, Алматыда Қазақтың мемлекеттік университетін бітірген (1962 ж.), Қазақстанның еңбек сіңірген мұғалімі (1978 ж.), 1962-1994 жж. қазіргі Павлодар облысы Ақсу ауданының мектептерінде мұғалім, оқу ісінің меңгерушісі, аудандық партия комитетінде, № 164 кәсіптік-техникалық училище директорының орынбасары болып қызмет істеді.

Серік Жүнісұлы Тыртықаев (1954-2005 жж.) – юрист, Баянаула ауданы мен Екібастұз қаласының прокуроры болды, Павлодар облыстық прокуратурасында қызмет істеді.

Доскей – Бейсекей (Жұмкен).

Қырбай – Дорбаш (Сейсенбай).

Баянбай – Шұғатай (Зәркеш, Шәкен).

Қосағалы Тауасарұлы – Құнанбай (Сексенбай), Боранбай (Тантықбай, Мұқаш).

Мұқаш – Сейіт (Жұман).

Жұман – Жамал (қыз), Мұсылманбек, Сұлтанбек, Асылбек, Омарбек, Мұратбек.

Асылбек – Роза, Клара.

Дерек. Сатылғанның Қонысы садақ тартқыш кісі болыпты. «Ақтабан шұбырынды, Алқакөл сұлама» кезінде жоңғарларды садақпен-ақ жайратам деп лепіріп отырып, бар бала-шағасымен опат болыпты. Сонда оның Майлыбай деген баласы да қырғынға ұшырап, тек Жұманнан туған Есенаман, Жарқын есімді екі немересі ғана аман қалыпты.

Қоныс – Майлыбай (Жұман).

Жұман – Есенаман (Нияз, Мырзалы, Итқара, Кенжалы, Елубай, Белгібай, Егізбай, Дауылбай), Жарқын (Қазан, Бақыр, Мұрынбай, Қондыбай, Избасар, Мақабай, Дүбірбай, Қалқаман, Мәлік, Шахман, Ысқақ).

Нияз – Берді (Теміржан), Андамас (Ыбырай, Сүлеймен), Қозғалмас (Төленбек, Несіп), Меймандос (т).

Теміржан – Кәрібжан (Құсайын).

Құсайын – Хайролла (Гүлмайрам), Зейнолла (Қанат, Руслан, Абай, Мақсұт, Келден, Қанағат).

Қанат – Бақыт, Азамат.

Руслан – Қуандық.

Абай – Бибігүл.

Қанағат – Ерназар.

Ыбырай – Мәуия (Тұрсын), Ілдә (Мұхит), Қожан (Мұхтар), Ахмет, Рахмет (Сәбит).

Тұрсын – Серік, Сайлай, Дулат.

Мұхит – Қуат (Руслан, Ренат, Нұрлан), Қанат (Аслан, Жаслан), Жанат (Данияр), Марат, Қанағат (Абылай), Төлеген, Төрекелді.

Мұхтар – Ерлан (Нұрмағанбет).

Сәбит – Тасболат (Әлихан).

Сүлеймен – Әбдірахман (Жарылғасын, Азан), Жұмабек (Рахат, Мақажан, Қасен).

Азан – Оразалы (Олжас), Бауыржан.

Мақажан – Серік (Бауыржан, Самат), Нұрлан (Жасұлан, Қаныш), Еркебұлан.

Қасен – Бейбіт, Ораз, Жаскен.

Төленбек – Досберген (Қамышбек), Есжан (Сәбитжан),
Әлжан (Қайыржан, Балтажан, Қабыкен, Кенже).

Қамышбек – Құлтан (Қайрат, Құрмет), Айтыбай (Асқар,
Ардақ), Төлеутай, Болат.

Сәбитжан – Қайрат.

Қайыржан – Тасболат (Мейрамбек, Нұрлыбек).

Балтажан – Қайыркеш, Баянтау (Байқоңыр, Баянбек), Хай-
ролла (Данияр), Қайрат.

Қабыкен – Жанбота, Нұрбота, Байбота.

Кенже – Ерқанат, Ербота, Ербатыр.

Несіп – Сәрсекей (Ғалымжан, Айдырахмет, Қалиақбар,
Нұрахмет), Дүйсекей (Хайролла), Кәрім.

Айдырахмет – Мұхамеджан, Бүркіт.

Қалиақбар – Мұрат (Қуаныш, Ғалымбек), Марат (Ғалиасқар,
Мейрам).

Хайролла – Оразалы (Қайрат, Нәйіл, Қанат), Жұмағали
(Дамир), Серік (Данияр, Оразалы), Ерік.

Мырзалы – Жәнібек (Қаймақай, Жұматай).

Қаймақай – Ахмет.

Жұматай – Қоқыш (Елемес).

Елемес – Қуаныш, Рашит (Асылбек, Қазыбек, Батырбек).

Итқара – Таңатар (Темірбек), Түнғатар (Ақсақал, Түсіпбай),
Боқай (Иманбек, Бекбау), Бисары (Қалыпбай, Жетібай).

Темірбек – Кәрібай (Мұхтар), Төлеубай (Төлеген, Төлеубек,
Төлеухан, Төлеутай), Кенжебек (Мэлс).

Мұхтар – Ерік, Қажымұрат (Рақат), Сайлау, Марат.

Төлеген – Төлепберген, Тілектес, Асылхан.

Төлеухан – Асқар, Ұлан, Дастан.

Мэлс – Қанат (Нұржан), Марат.

Ақсақал – Әбіке, Бәсен, Бекіш.

Түсіпбай – Сәкен (Оразалы, Оразбек, Қасен, Кенжебек).

Оразалы – Мәулен (Асан, Данияр, Ернар), Дәулен, Мерген, Нұрлан, Кенжебай.

Қасен – Ержан, Омар.

Кенжебек – Дәурен.

Иманбек – Қамзе (Құдайберген), Жұмабек, Көкіш, (Уахит, Еркін), Әмір (Қайырбек, Амангелді), Олжабек.

Құдайберген – Қуат (Ахметолла, Рахметолла, Хабиболла).

Уахит – Қанат, Азамат, Талғат (Олжабек), Асхат (Асан).

Еркін – Қайрат, Қажымұрат.

Қайырбек – Марат, Рамазан (Дәулет), Ардак.

Аманкелді – Максұт (Жасқайрат), Нұрлан.

Бекбау – Жапар, Бәгім (Сағынбек), Абжан.

Сағынбек – Қуанышбек (Аспандияр), Қуатбек.

Қалыпбай – Дайрабай, Әубәкір (Шаймерден, Баязит), Әбділда (Балғабай), Байділда (Егінбай), Бейсенқұл (Төлеутай).

Дерек. Байділдаұлы Егінбай (1933 ж.) Қарағандыда педагогикалық институтты бітірген. 1956-1993 жж. Баянауыл ауданындағы бұрынғы Алексеевка совхозының Егіндібұлақ бөлімшесіндегі мектепте қазақ тілі мен әдебиет пәнінен сабақ берді.

Шаймерден – Мекеш, Мейрам.

Балғабай – Асқар (Аслан), Ардак, Арғын, Әсет, Ақан, Алихан, Асхат.

Егінбай – Мұрат, Қанат (Нұрсұлтан), Қайрат (Аманкелді, Бауыржан).

Төлеутай – Қанат (Тұяқ), Серік, Марат, Талғат, Тілектес.

Жетібай – (т).

Кенжелы – Түйметай (т), Тұрымтай (т), Күйкентай (Ысмайыл).

Ысмайыл – Кәріпбек (Ақмырза, Абыз).

Абыз – Нұрбек, Саябек, Айбек.

Белгібай – Ырысбек, Кенжебек (Ермек, Ерлан, Дәулет).

Ермек – Талғат.

Егізбай – Тыңдамас (Омар, Жамантай, Дүйсенбек), Абат (Жарас).

Омар – Бейсенбі, Әпкен, Әбілда (Зарқын), Әбжан, Әбікен (Кәгдай).

Зарқын – Сексенбай (Мақсат, Қанағат), Қанат, Қуат.

Кәгдай – Қуандық (Балғабай, Қуат), Қайрат.

Жамантай – Белгібай (Жүнісбек, Балбек, Жәнібек, Рақымбек, Ырысбек, Кенжебек).

Кенжебек – Ермек (Талғат), Ерлан, Дәулет.

Дүйсенбек – Жұмағали (Әлімжан), Жұмабек, Тәуекел (Төлеутай, Боранбай, Амантай, Хайролла).

Төлеутай – Ерсінтай, Қырықбай.

Амантай – Арман, Айдын.

Хайролла – Арғын.

Жарас – Оспан (Әліке, Елубай, Түсіпбек), Төлеу (т).

Әліке – Мамытбек (Қайырбек, Қабылбек).

Қайырбек – Назымбек.

Қабылбек – Солтан, Қадылбек, Басту, Төкен (Абзал, Асқар).

Абзал – Әлібек.

Елубай – Арын.

Түсіпбек – Белгібай (Ырысбек, Кенжебек, Жүнісбек), Мұқан (Балтабек, Айтбек, Сәрсенбай, Төлеутай).

Айтбек – Қанат, Сәулет.

Дауылбай – (т).

Қазан Жарқынұлы – Шоман (бәйбішеден: Таймас, Жортбас, Айбас, Сарбас, Қарабас, Жортағұл, Иса; екінші әйелден: Әлиман, Қалиман, Дүйсенбай, Сүлеймен), Сәмен (Жәмбет, Төретай, Күншалған, Шаншар).

Таймас – Әдек (Жүсіпбек, Жүсіпбай), Бәкір (Мағаз, Теміржан), Әділбек (Өміржан, Шәріпжан, Әміржан, Жұмажан, Арынжан), Қадырбек (т).

Жүсіпбек – (т).

Жүсіпбай – Несіпбек (Рақымтай), Тұмар (Сапар, Жапар), Ойранбек (Ғафу), Жексенбек (т).

Рақымтай – Мұрат.

Ғафу – Ғабдолла, Мақсұт.
Теміржан – Ғинаят (т).
Өміржан – Нығметжан (Ермек).
Ермек – Еділ (Самат).
Шәріпжан – Болат (Қанат, Жанат, Мұрат).
Қанат – Дәурен, Қизат.
Әміржан – Кәкімәш (Ғазиз, Төлеген, Ғалы).
Ғазиз – Дархан, Нұрлан.
Жұмажан – Төлеутай (Қымбат).
Арынжан – Аманжол (Рустем), Дүйсентай (Ернар, Рунар, Руслан, Ринат), Бейсен (Дастан, Дәулет), Қаратай (Медет, Мәди), Рақымжан (Дамир).
Рустем – Марғұлан, Мейірхан.
Жортбас – Ермағанбет (Қабылбек, Қадырбек, Нығмет, Жәнібек), Баймағанбет (т).
Қабылбек – Асылхан, Кәкімжан.
Қадырбек – Мұрат.
Жәнібек – Болат.
Айбас – Мұсылманкүл (Солтыкен), Ақын (Қабыш, Елеуке, Айдарке).
Солтыкен – Хайролла (Нұрлан), Аманжол (Ермек), Тұрсын.
Сарбас – Құлмағанбет (Набиолла, Хамидолла, Хабиболла, Сағидолла, Зейнел, Күлхан), Мәукеш, Зікірия (Мәжікен, Құрбан, Кәтрел), Қали (Қалымтай), Иманберді (Дәмен).
Хамидолла – Қибаш (Серік), Бағдат (Ерлан), Ақаш.
Ерлан – Асқар.
Сағидолла – Мирас.
Зейнел – Ғаусыл, Нәсіп.
Мәжікен – Болат (Нұрлан), Мүбәрак, Дәурен.
Құрбан – Мұрат.
Қалымтай – Балташ (Киікбай), Ереш, Бүркіт, Бөгенбай.
Қарабас – Ақыш (Төлеу).

Жортағұл – бәйбішеден: Бекжан (Рахметолла), Ержан (Рақымқұл), Сағади (Балтабай, Қысмет); екінші әйелден: Нұрке (Ғайни), Жүсіпбай (Мұқаш, Қажыбек, Қаден), Ыбырай (Қайырбек, Аймағанбет, Нақышпан, Дінмұхаммед, Жәке), Ақыш (Ақылбек).

Рахметолла – Сұңғатолла (Жүрсін), Сейфолла (Идаят, Елдос), Ғалымхан (т), Рашат (Бақытжан, Яхут, Ардагер, Арыслан), Ғинаят (Мұрат).

Жүрсін – Ерлан (Бақытжан), Нұрлан, Асхат (Дияз, Әлішер, Даниал), Асфандияр, Арыслан.

Идаят – Елдар, Бауыржан.

Яхут – Асқар, Дамир.

Ардагер – Мұрат.

Арыслан – Алмат, Арыстан.

Мұрат Ғинаятұлы – Мәди.

Рақымқұл – Мұқатай (Айдын, Қазбек), Әушахман, Ғизат.

Балтабай – Қайыржан (Серік, Ерік, Абылай, Абай, Қалижан), Қапан (Қабдырахман).

Серік – Қаныш, Қуаныш.

Абылай – Бауыржан.

Абай – Қапан, Әсет.

Қабдырахман – Зиннат, Ғизат, Қизат.

Мұқаш – Ағаз, Сайран.

Қажыбек – Төкен, Мейрам, Жақып, Сүйкен.

Қаден – Кәрім, Ғалым.

Қайырбек – Шапағат (Ефрат, Марат, Қанат), Иммет (Ғаббас, Рашит, Рафик, Нұрлан).

Ефрат – Жанат (Дамир), Нұрлан.

Марат – Ерлан (Азамат, Ислам), Ержан, Серік, Дамир.

Қанат – Бауыржан.

Ғаббас – Тимур.

Нұрлан – Руслан.

Айтмағанбет – (т).

Нақышпан – Баян (Бауыржан), Бүркіт (Асқар, Азамат, Азат), Аманжол, Амангелді (Жеңіс).

Асқар – Абылайхан.

Дінмұхаммед (Дінше) – Амантай (Аманолла, Орал, Жеңіс), Имантай, Мейрам (Серік), Руслан.

Орал – Әділет.

Жеңіс – Асхат.

Ақылбек – Абылай (Ермек, Серік, Мұрат).

Серік – Мұрат.

Иса Шоманұлы – Әлтай (Мұқатай, Ахмет).

Мұқатай – Белгібай (Сейітқали, Бауыржан, Асқарбек).

Сейітқали – Мәдениет, Медет.

Ахмет – Рақымтай (Ермек).

Әлиман Шоманұлы – Жәтбек.

Қалиман Шоманұлы – Қасен, Ораз, Рахметжан, Ахметжан.

Дүйсенбай Шоманұлы – Нығмет, Құрттай, Саржан.

Сүлеймен Шоманұлы – Балташ, Төкен.

Бақыр Жарқынұлы – Қарашолақ (т), Ақшолақ (Арықбас, Жалықбас), Байшолақ (Бестібай, Қопабай).

Арықбас – Қырықбес (Омар, Әбен, Қасен).

Омар – Қамза (Әбіш), Жұмабек (Рамазан).

Рамазан – Ғазиз (Ерлан), Мұрат (Бауыржан), Қуат, Қанат, Айтжан.

Қасен – Мұқыш (Тұрсын, Серік, Серікбай), Сәкі (Риза, Болат).

Тұрсын – Бейбіт, Қайыркелді (Хафиз, Нұрсұлтан).

Серік – Қайырбек, Марат, Жайлау, Қаршыға, Мейрам, Айбек, Нұрбек.

Серікбай – Шоқан.

Риза – Мұрат (Ғабиб, Ғабит, Солтан, Жанбота).

Болат – Төлеген (Руслан).

Жалықбас – Смағұл (Құсайынбек).

Құсайынбек – Қабдуәлі (Қайыр), Қабдірахман (Қайрат, Қуат, Талғат), Қабдуахит.

Қайыр – Айбат, Бағдат, Әлихан.

Бестібай – Ермағанбет (Пазыл, Серғазы, Нұрғазы).

Серғазы – Әділ, Қалым, Қабдіш.

Нұрғазы – Қабды (Әнуар, Сейіт, Берік, Асқар).

Қопабай – Ахмет.

Мұрынбай – Адам (Садық), Қоймас (Әшірбек, Сұлтанбек, Қожабек).

Садық – Шайқы, Мәден.

Сұлтанбек – Қанапия, Ысмайыл, Әмірбек (Төлеубек).

Қожабек – Нұрғазы, Қоңыр.

Қондыбай Жарқынұлы – Байқадам, Тілеубай (Иманғали, Назымбек).

Ізбасар – Аяжан (Сағынтай), Сүлеймен (Баяділ).

Мақабай – Байбек (Сәрсен, Нұрпейіс), Мәдібек (Қуантай), Баймағанбет.

Нұрпейіс – Сейсенбек (Қабдраш).

Дүбірбай – (т).

Қалқаман – Балтабек (Кәрім, Балмағанбет).

Мәлік – (т).

Шахман – Серік, Әукеш.

Ысқақ – (т).

Жәмбет Сәменұлы – Махмет.

Төретай – Қалтай, Әбілғазы.

Күншалған – Анықбай (Рақымғали), Иманбай (Жағыпар, Кекіл, Нұркеш).

Рақымғали – Ғабди.

Жағыпар – Балқыбек.

Кекіл – Жүсіпбек, Ахмет.

Нұркеш – Сәли, Нәсифолла (Серік, Ғалымжан).

Шаншар – Сыздық (Ыбан, Мүсіл, Әбнәби, Мақыт), Бүтінбай (Әлтай, Жандарбек), Әділбай (Төлеу), Жүніс (Жанақай).

Жанақай – Дінше.

Мәмбет – Жауқашты (Есіркеп, Шоқпар, Қонақай), Алтай (Бәйіс⁸⁴, Байтөбет).

Есіркеп – Тұяқбай (Қайырбек), Түзелбай (Омар), Іргебай (Уәйіс).

Омар – Темірбек (Әкімбек).

Уәйіс – Майбек (Шәкен).

Шоқпар – Есілбай (Малқар, Байқозы), Еркеатан (Айтелі, Күнтелі, Ақтелі).

Дерек. Жауқаштыұлы Шоқпар (1691-? жж.) – жоңғарларға қарсы соғыстарға белсене қатысқан батыр.

XVIII ғасырдың 40-шы жылдары Жоңғар хандығы Сарыарқаны тегіс жаулап алу мақсатымен Баянаула өңіріне шапқыншылық жасайды. Сонда бастаған қазақтардың азаттық күресі он жылға созылады. Сол кезде Орта жүздің алты арысының бірі – арғын жасақтарының бас сардары Айдабол бидің немересі Олжабай батыр болады. Ал, жарты мыңдық қаржастар жасағын Олжабай батырлары ішіндегі ең кәрісі Жауқаштыұлы Шоқпар батыр басқарады.

1756 жылы Олжабай батыр Серектасқа⁸⁵ бекінген жоңғарларға қарсы Шоқпар батыр жасағын жібереді. Тастан қорған соғып алған жау екі күн кескілескен ұрыста қайыспай қарсылық көрсетеді. Дегенмен, үшінші күні жоңғарлар ығыса бастайды. Осы сәтте бұл жерге Олжабай батыр бастаған жасақ та жетеді. Сонда жоңғарлардың қашудан басқа амалы қалмайды. Серектастан қашқан жоңғарларды қазақ сарбаздары Ертіске жеткізбей қырып салады.

Сонда тоғыз мыңға жуық қалмақ өлген екен. Осыдан кейін бұл жер «Қалмақ қырылған»⁸⁶ деп аталады.

⁸⁴ Бәйіс – «Боныс» деп те жазылады.

⁸⁵ Серектас – Баянаула тауының шығысында 60 шақырым қашықтықтағы сілемді тау.

⁸⁶ «Қалмақ қырылған» деген жер қазір «Қалмаққырған» деп жазылып жүр.

Екі ғасырдан аса уақытқа созылған қазақ-қалмақ соғысының 1729 жылғы Аңырақай шайқасынан кейінгі ең ақырғы қырғын соғыс Серектас шайқасы болғаны тарихи шындық. Адам баласының әлемдік тарихында осыншама үздіксіз соғысты басынан кешірген басқа халық сірә жоқ та шығар. Сондықтар Серектас шайқасына 2011 жылы 255 жыл болатынын есте ұстағанмыз жөн сияқты.

Серектас шайқасынан кейін Олжабай батыр барша сарбаздарының алдында мынадай мәлімдеме жасайды: «Жауқаштыұлы Шоқпар батыр 65 жасқа толғанша аттан түсіп, бел шешпей жаумен алысып, үйленіп шаңырақ көтермей бұл дүниеден ұрпақсыз өтіп барады. Енді оны ат үстінде көруіміз обал», – дейді де, қарт батырдың бұдан былай жазатайымда опат болып кететін шайқастарға қатыспауына болатынын, өзі азат еткен Қызылтау сілеміндегі Қарадін тауы Шоқпар атына қойылатынын, оның бауырындағы Үшбұлақ жері үрім-бұтағына қоныс ретінде мәңгілік берілетінін айтады. Сосын ол Серектас шайқасында қолға түскен олжадан екі түйеге жүк артқызып, қасына бір қалмақ қызын отырғызып, кіре тізгінін Шоқпардың қолына ұстатқан екен.

Бұл жөнінде Сағындықұлы Жанак ақын (1770-1856 жж.) «Баянаула» дастанында былай деп жырлайды:

«Шоқпардан жас болыпты барлық батыр,
Елу жыл аттан түспей келе жатыр.
Қалмақ қызын бас қылып, олжа беріп,
Қонысы – өзі алған үлкен адыр».

Малқар – Ораз (Жымый, Есмағанбет, Кәркен), Оразалы (Жетпісбай), Қырықбес (Қинаят), Әлғали (Ысқақ).

Жымый – Қабдырақыш (Сағындық), Қабылда (Қоқымбай), Рахметолла (Ақыш, Серік).

Сағындық – Қайрат, Талғат.

Қоқымбай – Махмет.

Ақыш – Мақсұт, Мұрат, Бейбіт, Алтынбек.

Есмағанбет – Рақыш, Нұрахмет, Қапсалам.
Кәркен – Шайқы (Сағынбек, Қазбек), Мұқан, Әйтім.
Сағынбек – Нұрлыбек (Әлібек, Ілияс), Ғабдолла, Нұрлан,
Руслан.
Жетпісбай – Қасым (Жексен), Түсіп (Салық).
Салық – Баян.
Ысқақ – Аманжол, Ырымбек.
Байқозы – Қоранбай (Оспан), Шоранбай (Смағұл, Жүніс,
Ахмет), Тілеубай (Сүлеймен, Мұқыш, Мансұр).
Оспан – Мақсұт (Қазбек, Кенжебек).
Смағұл – Ұзақбай, Бекарыс (Серік).
Сүлеймен – Ғабдынұр, Ғабдыуахит.
Мұқыш – Ермек.
Айтелі – Нөке (Мұқыш), Дүйсенбай (Жүніс, Оспан).
Мұқыш – Рақым, Смағұл (Сембай, Қанапия, Қанышбек),
Ертіс (Мәди, Әби, Әди).
Жүніс – Қабылқак (Мейрам).
Оспан – Қабылда (Ермұрат, Ержан, Аян, Бүркіт, Асыл,
Тоқжан).
Ермұрат – Дәурен, Күмісбек.
Ержан – Дияс, Азат.
Күнтелі – Бәйімбет (Қозғанбай, Сүлей, Исабай, Мұсатай,
Мұсабек), Бегімбет (Әкіт).
Қозғанбай – Сланбек (Тұрсын), Айдарбек (Нұрмұқан), Жан-
дарбек (Алдан, Жайсаң, Сүлеймен, Ғабдрахман, Хайролла).
Тұрсын – Елдар.
Нұрмұқан – Мұрат, Болат.
Сүлей – Ғазиз (Дулат), Әли, Жікен (Рази, Нәби, Қали).
Исабай – Зармұқан (Марат, Қинаш, Бораһ, Жұмаш), Қал-
мұқан (Қали, Серік), Бабатай (Тұрсын).
Тұрсын – Бауыржан.
Мұсатай – Айтжан, Рақымберді, Есен.
Мұсабек – Жарылқасын (Мұрат), Бекболат (Хайролла),
Жармағанбет (Садық).

Ақтелі – Барқымбай (Алдаберген, Молдабай).

Алдаберген – Адамбай.

Молдабай – Нұрахмет, Лесбай.

Қонақай – Бапан (Байшы, Байарыстан, Мұстапа), Өтеміс (Барғана, Тайғана, Айтбай, Шалабай), Мықтыбай (Сәти, Сәтбай), Бабатай (Бейсенбай, Сәрсенбай), Шалқар (Шегірткен, Жолдас, Тұзбай, Бектембек), Қошқарбай, Бадық, Жанай, Қонай.

Байшы – Омар (Ысқақ, Досжан, Смағұл, Смат), Оспан.

Смағұл – Дәрім (Нұрқасым, Ғаббас, Мылтық), Мәрежан (Дастан, Рүстем), Темірболт (Қуандық, Қаныш, Ақшиман, Нұрлан, Қалыбек, Қанатбек), Мейрам (Бейбіт, Саят, Азамат, Дәулет, Саябек), Сағидолла (Асқар).

Ғаббас – Мұрабек, Серікболсын.

Рүстем – Бексұлтан.

Смат – Тасболат (Қуатжан).

Қуатжан – Данияр.

Дерек. Сматұлы Тасболат (1930 ж.) – физика-математика ғылымдарының кандидаты, академик Е. Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университетінің профессоры.

Байарыстан – (т).

Мұстапа – Ноғайбай (Жартыбай), Түсіпбай (Бүркітбай, Рақымжан), Төлеубай (Сағынбек).

Жартыбай – Ақылбек, Ырымбала қыз.

Сағынбек – Зейнолла (Дәулет, Дулат).

Дулат – Руслан.

Дерек. Ырымбала Жартыбайқызы Ноғайбаева – журналист, көп жылдар бойы Павлодар облыстық «Қызыл Ту» газетінде қызмет істеді.

Зейнолла Сағынбекұлы Төлеубав – «Еңбек Қызыл Ту» орденінің иегері, 1970-1993 жж. Екібастұздағы «Богатырь» көмір қимасында роторлы экскаватордың машинисі болып жұмыс істеді.

Барғана – Әлиасқар (Нұрғазы, Нұрмақ, Мұса), Мәді (Шабдан, Иманмұхаммад).

Нұрғазы – Шайфолла (Қуат).

Шабдан – Ертіс.

Иманмұхаммед (Имаш) – Қайрат (Мирас), Жомарт (Мейрам), Болат (Айтуар), Мұрат (Дәурен, Шыңғыс).

Тайғана – Әбіш, Әбен (Бәйез, Баязит), Аман.

Баязит – Қайыр.

Айтбай – Кемби, Жайлы (Мұқан, Бекіш, Бекмағанбет), Молдабай.

Шалабай – Кенбай қажы, Кәрім (Қожахмет, Түсіпбек, Жүнісбек).

Қожахмет – Әмір.

Сәти – Изат (Сүлеймен).

Сүлеймен – Зарқым, Зайыр (Бекмарат, Қайрат, Жұман, Нұрлан, Дулат).

Бекмарат – Дәулет, Дәурен, Думан.

Қайрат – Қаныш, Қуаныш.

Жұман – Нұрсағат, Төлеген.

Нұрлан – Азат.

Дулат – Нияз, Мирас.

Сәтбай – Әлі (Айып, Мәсіғұт, Шарапат, Мақсұт), Құрке (Зікірия, Түсіп, Сыздық).

Айып – Өміржан (Серік), Қанат.

Серік – Марат.

Мәсіғұт – Болат (Бексұлтан, Нұрсұлтан), Бекболат (Нұрғалым, Мерғалым, Қабдығалым, Мереке).

Нұрғалым – Самат.

Қабдығалым – Асығат, Аслан, Айдар.

Шарапат – Марат (Мәрлен, Мұхтар, Асқар), Мақсат (Сүйіндік, Дәулет).

Дерек. Мақсат Шарапатұлы Әлінов (1944 ж.) – инженер-металлург, 1980-1988 жж. Павлодар облыстық коммунистік

партия комитеті, Қазақстан коммунистік партиясы Орталық комитетінде жауапты қызметтер атқарды, 1988 жылдан кейін «Павлодар құрылыс» тресі бастығының орынбасары, Павлодар қаласы Индустриялық ауданы Атқару комитетінің төрағасы, осы ауданның әкімі, Павлодар облыстық өндіріс департаменті бастығы болды.

Зікірия – Мұрат (Бейбіт, Баян), Таңат (Ризолла, Нұрлыбек).

Түсіп – Алмаз, Қуат.

Сыздық – Баймұқан (Бекарыс).

Бекарыс – Серік.

Бейсенбай – Төлепберген (Төлеубай, Төлеу), Мұхаммеджан (Тақыр).

Төлеубай – Мылтықбай (Жұматай, Қасқырбай, Айтыбай, Жұмабек, Амантай).

Жұматай – Аслан.

Қасқырбай – Еркебұлан, Жақсылық.

Айтыбай – Жасұлан.

Төлеу – Өкен (Аманжол, Қыдыр, Қайырбек, Өмірбек, Жұмабек), Байкен (Дайырбек, Іргебай, Қонысбай, Жұматай, Жанатай).

Аманжол – Ғалымбек.

Қыдыр – Сүлеймен (Азат), Сапар, Қапар, Төлеген.

Қайырбек – Руслан, Дастан.

Өмірбек – Айбек, Ербол, Нұрбол, Жасұлан.

Дайырбек – Манарбек.

Тақыр – Балтабай.

Сәрсенбай – (т).

Шегірткен – Дүйсенбай (Нұрахмет, Жәкен, Жанәбіл, Жәкіш), Құлатай (Боранбай), Жанатай.

Боранбай – Ақан (Рамазан, Айтбай), Олжатай (Мұрат), Сабыр (Қуат), Ырымжан.

Жанатай – (т).

Жолдас – Ортағбай (Алтайбай, Мүсәпір, Мәжікен), Табан (Қасен, Жүніс), Дүйсенбай (т), Мүсірәлі (Ыбырай, Жұман).

Мүсәпір – Ермекбай (Қайыржан), Байтоқа (Әбілқайыр).

Қайыржан – Орда, Омаш (Қуаныш, Жұбаныш).

Әбілқайыр – Қанат, Жанат (Төлеген, Асқар), Марат (Абылай), Болатбек (Таңат), Талғат.

Қасен – Рақымтай, Бәшәр, Жанұзақ.

Ыбырай – Шынтемір, Бектемір.

Жұман – Омар (Жаңбырбай).

Бектембек – Қали (Шамен).

Қошқарбай, Бадық, Жанай, Қонай – (т).

Бәйіс Алтайұлы – Боқыбай (Жұмабай, Түменбай), Мыңбай (Сәрсенбай), Көшкінбай (Елубай), Күнбай.

Жұмабай – Жұмағұл (Рақым, Рақыш), Тыйыштығұл, Жақия (Алдаберген, Қасен), Жарылғапберді.

Алдаберген – Мұқаш.

Дерек. Жұмабайұлы Жарылғапберді – әнші, сазгер. Оның Айжарқын, Дәмеш есімді екі әйелінен бала болмағасын Ырымжан деген баланы және туысы Алдабергеннің баласы Мұқашты асырап алған. Айжарқын мен Дәмеш 1932 жылы ашаршылық кезінде Майқайың алтын руднигінде өлген. Тәрбиелеп өсірген Мұқаш деген баласы Ұлы Отан соғысында қаза тапты. Мұқаштың әйелі Бақтыбала көп жылдар Павлодар қаласында тұрып, сонда қайтыс болды.

Рақым – Тажмағанбет (Ыңқаш, Ырзықан, Төлеутай, Серікбай), Баймұхаммед, Ағзам, Әжмағанбет, Мәжит.

Ыңқаш – Мұхаммедияр (Тәслима, Қалима, Кәкима, Бәтима, Нұрлыгүл, Баян, Әлия есімді 7 қыз), Қайырберген, Құдайберген (Архат), Төлепберген (Зарина, Мәдина), Төлеген, Шарапат, Бауыржан, Айдар (Сара, Тоғжан), Ерлан.

Түменбай – Жаяу, Піштібай (Жанақ, Кенжебек).

Кенжебек – Кәкім, Әлім, Марат.

Сәрсенбай – Қалқанбек (Сақы).

Елубай – Сенбі (Марат), Ахмет (Орынтай, Момынтай).

Байтөбет – Сағындық (Оралбай).

Оралбай – Әмірбек, Қадырбек (Мұқатай, Мұқаш, Мұқан).

Дерек. Оралбайұлы Әмірбек 1940-1985 жж. Павлодар қаласы, Володар көшесі, № 196 үйде тұрды. Ұрпақтары болуы керек.

Мұқатай – Сүйіндік (Бауыржан), Сағындық (Нұржан, Бақтияр, Данияр), Бейбіт (Нұрсұлтан), Ержан.

Мұқаш – Қайрат, Тілеубек.

Мұқан – Нұрлан, Нұрдос.

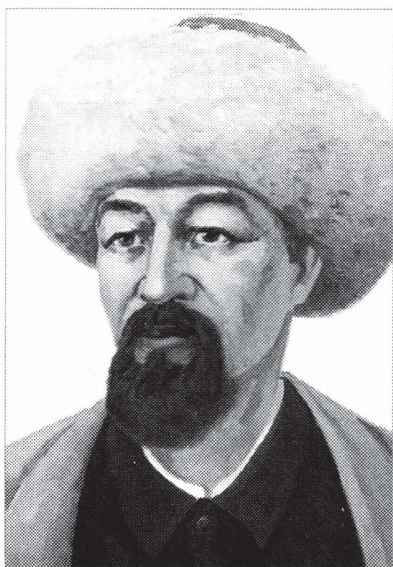
БЕГІМҰЛЫ САТЫЛҒАН

БЕГІМҰЛЫ САТЫЛҒАНЫҢ
БЕЛГІЛІ ҰРПАҚТАРЫ

Үкібай би Найзабекұлы (1778-1856 жж.) – Таңат – Өтеу бұтағы. Үкібай 14 жасында билік айтып топқа түскен. Баянауыл сыртқы округінің Сатылған – Алтынторы болыстығының болысы болған. Үкібай жас кезінде Қытайға елшілікке барған. Қанжығалы мен сүйіндік рулары арасындағы Ерейментау дауының оңтайлы шешіміне билік айтқан. Абайдың әкесі Құнанбай қажымен достық қарым-қатынаста болған. 1852 жылы Қарқаралы мешітінің ашылу рәсіміне Мұса Шорманов пен Үкібай би де қатысады. Осы рәсімге жиналған жұрттың алдында мешіттің есігін алдымен ашу құрметіне кім ие болуы керек деген мәселе тұрады. Сонда тобықты жағы: «Құнанбай әрі аға сұлтан, әрі өзі салдырған мешіті. Жол сол кісінікі ғой», – дейді. Ал, қаракесек жағы: «Ата қонысында бой көтерген Құдай үйі болғаннан кейін, оның есігін алдымен ашып, жұртты намазға шақыру Алшынбай бидің жолы», – дейді. Осылайша екі ру адамдары тәркейге түскенде Үкібай би топ алдына шығып: «Алланың қасиеті үйінің есігін ашатын адамның тұла бойында бар мүшесі түгел болу керек», – деп бірі сыңар көзді, бірі таз Құнанбай мен Алшынбайды елең қылмай аят оқып, мешіттің есігін өзі ашады.

Жарылғапберді Жұмабайұлы (1851-1914 жж.) – Мәмбет – Алтай бұтағы. Қазақ музыка өнерінің тарихында жарқын өнерімен өшпес із қалдырған үлкен өнерпаздың бірі.

Жарылғапберді атамыз 1904 жылы Меккеге барып, қажы атағына ие болады. Жарылғапбердіні академик Ахмет Жұбанов «ұлттық ән өнерінің ірі өкілі» деп бағалаған.

Әндері: «Шама», «Ардақ», «Топайкөк», «Үш дос», «Гауһартас», «Ғайни», т.б.

Балабек Ержанов (1878 – XX ғ. 40-жылдары) – Өтеу – Құдайберген бұтағы. Баянаула өңірінің атакты әншісі. 1934 жылы Алматыда бүкілқазақстандық халық өнерпаздарының 1-ші слетіне қатысады. Сонда ол Жамбыл Жабиев пен Дина Нұрпейісовамен танысады. А.В. Затаевичтың «Қазақтың 500 ән мен күйлері» деген еңбегінде Балабек Ержановтың да әндері бар.

Жұмат Тұрғынбайұлы Шанин (1892-1938 жж.) – Таңат – Қожамберді – бұтағы. Қазақтың тұңғыш режиссері, драматург, ұлттық кәсіби театр өнерінің негізін салушы, Қазақ КСР-нің халық әртісі (1931 ж.). 1972 жылы Шымкент облыстық драма театрына Жұмат Шаниннің есімі берілді.

Асылбек Жұманұлы Сейітов (1894-1937 жж.) – Таңат – Қосағалы бұтағы. Дәрігер, қоғам қайраткері. Томск мемлекеттік университетінің медицина факультетін бітірген (1916 ж.). 1916-1922 жж. Павлодар уезінің дәрігері, Баянауыл станциясында дәрігерлік қызмет атқарды. Алаш партиясының Ақмола облыстық кеңесінің өкілі және Алаш әскерін жасақтау қорына қаржы жинаушы болды. 1917 жылы Орынборда өткен Бүкілқазақтар съезінің делегаты. 1922-1937 жж. Баянауылда бас

дәрігер қызметін атқарды. 1937 жылы Қазақстан денсаулық сақтау комитетінің бөлім меңгерушісі. 1937 жылы Алматы қаласындағы өзінің қатысуымен ашылған № 5 емхананың бас дәрігері қызметін бес-ақ күн атқарып, 1937 жылы 1 желтоқсанда қамауға алынып, 10 жылға сотталады. 8 желтоқсан күні «халық жауы» деп атылады. Кейіннен есімі ақталып, 1997 жылы Алматы қаласындағы № 5 емхананың қабырғасына ескерткіш тақта орнатылды. Семей қаласы көшелерінің біріне есімі берілген.

Асылбектің ағасы – Мұсылманбек Сейітов 1918 жылы Алашорданың Ақмола облыстық кеңесінің мүшесі, Семейде Алашорда үкіметінің қорына қаржы жинаушы болды, ал інісі – Мұратбек Сейітов 1919 жылы Томск қаласындағы Ауылшаруашылық институтының орман шаруашылығы факультетін бітірген. Асылбектің қызы Клара бүгінде Алматыда тұрады. Мұсылманбек пен Мұратбек те репрессия құрбандары болды.

Асылбек пен Мұсылманбек КСРО халық әртісі, Социалистік Еңбек Ері Ермек Серкебаевтың әкесі Бекмұхамедпен жақсы таныс болады. Ол кезде Бекмұхамед Серкебаев Алашорданың Ақмоладағы облыстық кеңесінің мүшесі болатын-ды.

Қасым Қашағанов (1898-1972 жж.) – Жансары–Жанабай бұтағы. 1910-1927 жж. Қарағанды, Екібастұз және Риддер шахталарында кенші болып еңбек етті. 1927-1928 жж. Павлодар уезі, Қызылтау болыстық комитетінің хатшысы, 1928-1943 жж. Павлодар аудандық атқару комитетінің төрағасы, аудандық прокурор, Семізбұғы руднигінің директоры, Баянауыл аудандық милицияның бастығы, Баянауыл жұмысшы-шаруалар-

дың бақылау инспекциясының төрағасы қызметтерін атқарды. Қасым Қашағанов туралы материалдар Екібастұз қалалық

тарихи-өлкетану музейінде жинақталған. 2008 жылы Павлодар қаласында Оралбек Қожанұлы жазған «Қасым ата» атты ғұмырнамалық кітап басылып шықты.

Әбікен Бектұров (1901-1985 жж.) – Таңат – Қожаберген бұтағы, әлемдік деңгейдегі ғалым. 1931 жылы Омск ауыл шаруашылығы институтын «агрохимия» мамандығы бойынша бітірген. 1946 жылдан Қазақ КСР Ғылым Академиясының академигі. Ленин, «Октябрь революциясы», «Құрмет белгісі» ордендерімен марапатталған. 1991 жылдан Қазақстан Республикасы Ұлттық Ғылым Академиясының Химия ғылымдары институты

Бектұровтың есімімен аталды.

Бісміллә Балабеков (1901-1979 жж.) – Таңат – Құдайберген бұтағы. XX ғасырдың 20-30 жылдарындағы казак өнерпаздары тарландарының бірі, Қазақстанда «Еңбек сіңірген артист» атағын ең бірінші алған әнші, аты кезінде республикамызға танымал болған әнші Балабек Ержановтың баласы. 1922 жылы Семейде үш айлық вожатыйлық курсты бітіріп, Екібастұз кеншілер поселкесіндегі қорғасын зауытының жанындағы мектепте

алғаш рет Павлодар уезінде пионерлер ұйымын құрады. Ол атақты өнер қайраткерлері Майра Уәлиқызы, Әміре Қашаубаев, Иса Байзақов, Жұмат Шанин, Елубай Өмірзақов, Серке Қожамқұлов және басқа да майталмандармен қатар жүріп, үзеңгі дос боп, қазақтың алғашқы творчестволық ұйымдарының ірге тасын қаласқан. Сәкен Сейфуллин, Бейімбет Май-

лин, Сәбит Мұқанов, композитор Б.Г. Ерзакович Бісмілләнің орындауындағы көптеген халық әндеріне өте жоғары баға берген. Жұмабайұлы Жарылғапберді XX ғасырдың басында қазақ ән өнерінің бірегейі саналған «Гауһартас» деген әнді шығарғаны белгілі. Осы әнді айтуды Балабек Ержанов Жарылғапбердінің өзінен үйренеді, ал одан Бісміллә үйренген. 1923 жылы Семей қаласында Бісміллә «Гауһартас» әнін Әбікей Сәтбаев, Әміре Қашаубаев, Иса Байзақов, Жұмат Шанин, Балабек Ержанов, Қаныш Сәтбаевтың алдарында төмендегі тексте орындап береді:

Басасың аяғыңды ырғаң-ырғаң,
Сылдырап шашбауың мен алтын сырғаң.
Жай тастап аяғыңды панданасың,
Әсеммен жүйрік атша мойнын бұрған.

Ажарың ақ түлкідей қашқан шыңнан,
Шолпандай таң алдында жалғыз туған.
Жылы су, қолда құман, қарда орамал,
Жібектен қызыл кәріс белін буған.

Қарағым, қара көзім қайтейін мен,
Дертіме үлкен дауа болдың ғой сен.
Зіннәтің Күләнәмнің раушанындай,
Бейхабар қылдың, сәулем қасіретіңмен.

Ажарың ашық екен атқан таңдай,
Нұрлы екен екі көзің жаққан шамдай.
Анаңнан сізді тапқан айналайын,
Күлім көз, оймақ ауыз, жазық маңдай.

Бұл әннің кейбір сөздерінің қазіргі кезде шыққан «Қазақ әндері» атты жинақтарда әуелгі түп нұсқадан өзгеріп басылуына байланысты ән сөзін Бісмілләнің орындаған варианты бойынша беруді жөн көрдік [90, 42-43].

Бісміллә Балабеков 1936 жылы Москвада өткен Қазақстан өнері мен әдебиетінің онкүндігіне катысады. 1975 жылы Алматыдағы «Жазушы» баспасынан оның «Ән сапары» атты кітабы басылып шықты. Баласы Тұңғышбек Алматыда тұрып жатыр.

Атығай Шанин (1905-1986 жж.) – Танат – Қожамберді бұтағы. Қазақ КСР-на еңбегі сіңген мәдениет қызметкері (1967 ж.), Жұмат Шаниннің немере інісі, драматург. 1930 жылы Москвадағы Бүкіл-кеңестік мемлекеттік киноматография институтының режиссерлық бөліміне оқуға түсіп, оны 1932 жылы бітіріп шығады. Атығай Шанин өзі құрған «Салтанат» атты өлең мен би халық ансамблімен

1976 жылы Францияда өткен ХІХ халықаралық фольклорлық фестивальға бүкіл Кеңес елі атынан катысып, бас жүлдені жеңіп алады. Ол халық әртісі Қанабек Байсейітовпен бірге «Зәуре», «Тартыс», «Болат», Сұлтанмахмұт Торайғыровтың «Қамар сұлу» романы негізінде «Панасыздар» атты пьесалар жазды.

Әбілқас Сағынов (1915-2006 жж.) – Тілеуімбет – Тұяқ бұтағы. Қазақ КСР Ғылым академиясының академигі (1970 ж.), Социалистік Еңбек Ері (1971 ж.), 1955-1988 жж. Қарағанды политехникалық институтының ректоры. Қазақ КСР Мемлекеттік сыйлығының лауреаты (1974 жж.), 2 рет «Ленин» орденімен, «Октябрь революциясы», «Халықтар Достығы», «Еңбек Қызыл Ту» орден-

дерімен марапатталған. Оның басшылығымен 7 адам докторлық және 51 адам кандидаттық диссертациялар қорғады. 2012 жылы Қарағанды техникалық университеті алдына қоладан жасалған Әбілқас Сағынов ескерткіші қойылды.

Иманмұхаммед (Имаш) Барғанаұлы Мадин (1915-2001 жж.) – Мәмбет – Қонақай бұтағы. Қазақтың көрнекті педагог ғалымы, профессор. 1934-1935 жж. Қазақ КСР Халық ағарту комитеті бөлімінің хатшысы, 1936-1940 жж. математика пәнінің мұғалімі. 1941-1945 жж. Ұлы Отан соғысында болды. Берлинді алу үшін шайкаста Рейхстаг ішіндегі жаралы жауынгерлерді сыртқа шығару жолында көрсеткен ерлігі үшін Имаш Барғанаұлы Ленин орденімен марапатталады. 1974-1977 жж. Абай атындағы Қазақ педагогикалық институтының оқу ісі жөніндегі проректоры болды. 90-нан астам ғылыми және методикалық еңбектердің авторы, солардың ішінде 3 монография бар.

Хамза Әубәкірұлы Абылғазин (1919-1980 жж.) – Жансары – Елібай бұтағы. Қазақ КСР-нің еңбек сіңірген мәдениет қызметкері (1975 ж.), қоғам қайраткері. Кеңес Одағының батыры А.Х. Бабаджанян басқарған артиллерия құрамасының қатарында Днепрді соғыспен өткенде көрсеткен ерлігі мен артиллериядан толассыз оқ жаудыруды шебер ұйымдастырғаны үшін Хамза Әубәкірұлы «қолбасшынікі» деп саналатын «Александр Невский» орденінің иегері болды. Сөйтіп, ол Павлодар облысы

жауынгерлерінің ішінде осы орденді алғаш рет алған адам болады. Маршал А.Х. Бабаджанянның естелік кітабында Хамза ағамыздың Днепрден соғысып өткенде «Александр Невский» орденін не үшін алғаны бейнелеп жазылған. Хамза ағай 1958-1962 жж. Қазақ теледидар студиясының тұңғыш директоры. 1972 жылдан зейнеткерлікке шыққанға дейін Қазақ КСР Жоғары Кеңесі Президиумының іс басқарушысы болды.

Қалмұқан Исабаев (1925 ж.) – Мәмбет – Шоқпар бұтағы. Қазақстанның белгілі жазушысы. Алғашқы әңгімелер жинағы «Баян» 1959 жылы жарық көрді. 1961 жылы ол құрылысы басталатын Ертіс-Қарағанды каналы арнасының бойымен қазіргі Ақсу қаласынан бастап 500 шақырым жаяу жүріп, Қарағанды қаласына жетеді. Осы сапардан алған әсері оның 1962 жылы жарық көрген «Ар-

ман арнасымен» атты кітабына негіз болды. Кейін «Сұңқардың самғауы», «Айқыз», «Шоң би» романдары, «Бакытты сәттер» атты өмірбаяндық повесі, «Шоң би» және «Айқыз» романдары орыс тілінде Москвада «Зарок» деген атпен басылып шықты.

Гинаят Рахметоллаұлы Бекжанов (1927 ж.) – Қоныс – Жарқын бұтағы. Геология – минералогия ғылымдарының докторы, академик. 200-ден астам ғылыми еңбектің, оның ішінде 7 монографияның авторы. Академик Бекжановтың ғылыми еңбектері дүние жүзілік геология қоғамдығына кеңінен белгілі.

Гинаят Рахметоллаұлы Қазақстанның Мемлекеттік сыйлығының (1972 ж.)

және КСРО Мемлекеттік сыйлығының (1984 ж.) лауреаты. Ол Ленин және Еңбек Қызыл Ту ордендерімен марапатталды.

Сыздық Құсайынұлы Пазылов (1927-2007 жж.) – Жансары – Байтуған бұтағы. Екібастұздың көмір разрездерінің құрылыс объектілері мен қаладағы көп қабатты тұрғын үйлерді салуға белсенді қызмет атқарған байырғы құрылысшы-инженер. Красноярск қаласындағы кен техникумын (1957 ж.), Томскінің инженерлік құрылыс инсти-

тутын (1969 ж.) бітірген. Ол 33 жыл құрылыс объектілерінде еңбек етіп, мастерден үлкен құрылыс басқармасының бастығына дейін көтерілді. 1969-1971 жж. «Тұрғын үй, тұрмыстық, мәдениет» деп аталатын құрылыс басқармасының бастығы, 1971-1980 жж. Жөндеу-құрылыс басқармасының бас инженері, «Тұрғын үй құрылыс» басқармасының бастығы, № 3 Құрылыс басқармасының бастығы болып қызмет істеді. 1980-1983 жж. Екібастұздың № 2 жылу электр станциясын салатын құрылыс басқармасы бастығының орынбасары әрі осы мекеменің партия ұйымының хатшысы қызметтерін атқарды. 2008 жылы Павлодар қаласындағы «ЭКО» деген баспаханадан Сыздық Құсайынұлының өмірі мен еңбек жолы баяндалған «Сұлу таудың перзенті» атты кітап басылып шықты. Айтпақшы, ол – Баянаула өңірінің тумасы.

Есен Әбікенұлы Бектұров (1931 ж.) – Таңат – Қожаберген бұтағы. Қазақстанның еңбек сіңірген техника және ғылым қайраткері (1986 ж.), академик, Қазақстан Мемлекеттік сыйлығының лауреаты (1986 ж.). 500 ғылыми еңбектің, солардың ішінде 18 монографияның авторы, 5 кітабы Германия, Япония, Польшада басылып шықты. ЮНЕСКО-ның Н. Бор атындағы алтын медалімен марапатталған (1997 ж.).

Мұрат Дүйсенбайұлы Рахметов (1937 ж.) – Таңат – Өтеу бұтағы. Алматы зооветеринарлық институтының ветеринарлық факультетін тәмамдаған (1967 ж.). 1976-1981 жж. «Жаңа жол» кеңшарының директоры, 1981-1990 жылдары Баянауыл аудандық партия комитетінің екінші хатшысы, 1990-1994 жж. Баянауыл аудандық Кеңестің төрағасы, 1994-1999 жылдары Баянауыл ауданы әкімінің орынбасары қызметтерін атқарды. «Құрмет белгісі» орденімен марапатталған.

Ойрат Дүйсенбаев (1943-2006 жж.) – Таңат – Өтеу бұтағы. Ішкі істер министрлігінің генерал – майоры, КСРО ішкі істер министрлігінің еңбек сіңірген қызметкері. 1984-1986 жж. Екібастұз қалалық ішкі істер бөлімінің бастығы, 1992-1998 жылдары Павлодар облыстық ішкі істер бөлімінің бастығы, 1988 жылдан ҚР Жүргізушілер одағы орталық

кеңесі төрағасының шығыс аймақтар кеңесшісі қызметінде болды. Баянауыл аудандық ішкі істер бөлімінің ғимараты алдына Ойрат Дүйсенбаев бюсті қойылған.

Қайролла Дүйсенбайұлы Рахимов (1948 ж.) – Таңат – Өтеу бұтағы. Медицина ғылымдарының докторы, профессор, КСРО өнертапқышы, Қазақстан Республикасы мемлекеттік сыйлығының лауреаты (2007 ж.). 1991-1999 жылдары С. Асфендияров атындағы Қазақ мемлекеттік медицина университеті фармакология кафедрасының доценті, профессоры болды.

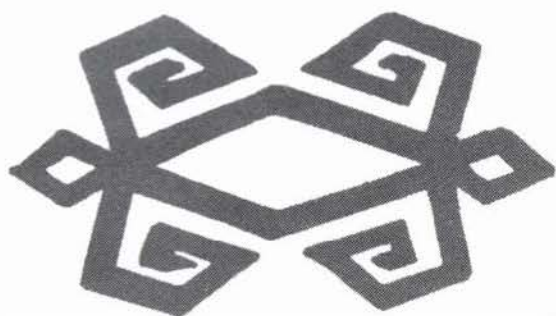
Қазақстан Республикасының фармакология комитетінің төрағасы. Нью-Йорк Ғылым Академиясының мүшесі, 500-ден астам ғылыми еңбектің, оның ішінде 22 монографияның авторы. 28 рационализаторлық ұсыныстар енгізді.

Ғаббас Хамзеұлы Бектұров

(1949 ж.) – Танат – Қожаберген ұрпағы. Павлодар педагогикалық институтының физика-математика факультетін тәмамдаған (1974 ж.), 1974-1979 жж. Павлодар қалалық комсомол комитетінің 2-ші хатшысы болып қызмет істеді. 1979-1980 жж. Қазақ КСР Ғылым академиясының Философия және құқық

институтында ғылыми қызметкер міндетін атқарды. 1980-1984 жж. КСРО Ғылым академиясының Философия институтының аспиранты, 1984 ж. осында диссертация қорғап, философия ғылымдарының кандидаты деген ғылыми дәрежеге ие болды. 1984-1987 жж. Алматыдағы Философия және құқық институтының ғылыми хатшысы; 1987-1991 жж. Алматы облыстық партия комитетінде инструктор, бөлім меңгерушісінің орынбасары қызметтерін атқарды. 1992-1996 жж. Алматыда «Қазақ бизнес орталығында» Қазақстан-Италия бірлескен кәсіпорынның бас директоры, 1996 жылдан Американдық «Access Industries» компаниясының Қазақстандағы өкілділігінің басшысы болды. «Құрмет» орденімен марапатталған.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Құрбанғали Халид. Тауарих хамса. Алматы, «Қазақстан», 1992.
2. К. Байпаков. Древние города Казахстана. Алматы, «Аруна ltd.», 2007.
3. Ч.Ч. Валиханов. Собрание сочинений в пяти томах. Том 2. Алма-Ата, 1985.
4. Қазақ совет энциклопедиясы. 8 том. Алматы, 1976.
5. С.Г. Кляшторный, Т.И. Султанов. Казахстан. Летопись трех тысячелетий. Алматы, «Рауан», 1992.
6. А.П. Чулошников. Очерки по истории казак-киргизского народа в связи с общими историческими судьбами других тюркских племен. Оренбург, 1924.
7. М. Тынышпаев. Материалы к истории киргиз-казахского народа. Ташкент, 1925.
8. Қазақстан. Ұлттық энциклопедия. 4 том. Алматы, 2002.
9. Қазақ совет энциклопедиясы. 6 том. Алматы, 1975.
10. Ч.Ч. Валиханов. Собр.соч. в пяти томах. Том 1. Алма-Ата, 1984.
11. М.Х. Абусейтова. Казахское ханство во второй половине XVI века. Алма-Ата, «Наука», 1985.
12. Зардыхан Қиянатұлы. Шыңғыс хан және қазақ мемлекеті. Бірінші кітап. Алматы, «ARDA».
13. Академик В.В. Бартольд. Соч., том III. Москва, 1964.
14. Гранат. Энциклопедический словарь. Том 19. Москва, 1922.
15. Әріпбек Әмірбеков. Қазақ жүздерінің пайда болуы туралы // «Қазақ тарихы» журналы. Алматы, 1994, № 3.
16. А.М. Позднев. К истории зюнгарских калмыков. Санкт-Петербург, 1987.
17. Мағжан Жұмабаев. Шығармалары. Алматы, «Жазушы», 1989.
18. Бейсенбайұлы Жарылқап. Қазақ шежіресі. Алматы, «Атамұра», 1994.
19. Қазақ совет энциклопедиясы. 3 том. Алматы, 1975.

20. Қазақ совет энциклопедиясы. 7 том. Алматы, 1975.
21. Советский энциклопедический словарь. Москва, 1982.
22. Қазақ совет энциклопедиясы. 12 том. Алматы, 1978.
23. Олжас Сулейменов. Язык письма. Алматы-Рим, 1998.
24. Б.Г. Гафуров. История таджикского народа. Москва, Госполитиздат, 1952.
25. Геродот. История в девяти книгах. Ленинград, «Наука», 1972.
26. «Жалын» журналы, 2004, № 3.
27. Қазақтың көне тарихы. Дайындаған М. Кани. Алматы, «Жалын», 1993.
28. Байбота Серікбайұлы Қошым-Ноғай. Шынғыс хан есімі шындыққа жетелейді // «Ана тілі» газеті, 1999, 13 қаңтар.
29. Ислам Қабышұлы. «Құпия шежіре» мен түркі шежірелері жайында // Заман Қазақстан газеті, 1992, 8 мамыр.
30. Всемирная история. Том III. Москва, 1957.
31. Қазақстан. Ұлттық энциклопедия. 1 том. Алматы, 1998.
32. Н.М. Карамзин. История государство Российского. Книга I, тт. I, II, III, IV. Москва, «Книга», 1988.
33. Н.М. Карамзин. История государство Российского. Книга II, тт. V, VI, VII, VIII. Москва, «Книга», 1989.
34. Орталық Қазақстанның жер-су аттары. Алматы, «Ғылым», 1989.
35. Қазақ совет энциклопедиясы. 2 том. Алматы, 1973.
36. Мухамеджан Тынышпаев. История казахского народа. Алматы, «Санат», 1998.
37. Владимир Даль. Толковый словарь живого Великорусского языка. Том II. Москва, 1956.
38. Материалы по истории киргизов и Киргизии. Выпуск I. Москва, «Наука», 1973.
39. М. Ақынжанов. Қазақтың тегі туралы. Алматы, 1957.
40. Н.М. Карамзин. История государства Российского. Книга IV. Ключ П. Строевой. Москва, «Книга», 1988.
41. В.В. Радлов. Из Сибири: Страницы дневника. Москва, 1980.
42. Шакарим Кудайберды-ұлы. Родословная тюрков, киргизов, казахов и ханских династий. Алма-Ата, «Жазушы», 1990.

43. Академик В.В: Бартольд. Соч., том II, часть 1. Москва, 1963.
44. Академик В.В: Бартольд. Соч., том II, часть 2. Москва, 1963.
45. Слово о полку Игореве. Алма-Ата, «Мектеп», 1983.
46. Т. Қалыбаев. Қазақ қалай пайда болған? // «Жұлдыз» журналы, Алматы, 2013, № 1.
47. И.В. Можейко. 1185 год (Восток-Запад). Москва, «Наука», 1989.
48. Мәшһүр Жүсіп Көпейұлы. Қазақ шежіресі. Алматы, «Жалын», 1993.
49. Сәбит Мұқанов. Халық мұрасы. Алматы, «Қазақстан», 1974.
50. Рашид ад-Дин. Сборник летописей. Том I, книга 2. Москва-Ленинград, 1952.
51. Тарақты Ақселеу, Балталы, Бағаналы ел аман бол. Алматы, «Қазақ университеті», 1993.
52. И.О. Омаров. Арғын руларының қысқаша шежіресі. Қарағанды, 1991.
53. Шапырашты Қазыбек бек Тауасарұлы,. Түп-тұқианнан өзіме шейін. Алматы, «Жалын», 1993.
54. Т.А. Еңсебаев. Қанжығалы шежіресі. Павлодар, «ЭКО», 2004.
55. Н. Наушабаев. Манзұмат Қазақия. Қазан, 1903.
56. Ақселеу Сейдімбек. Қазақ әлемі. Алматы, «Санат», 1997.
57. Құран Кәрім. Алматы, «Жазушы», 1991.
58. Е.П. Блаватская. Тайная доктрина. Том 2. Москва, «ЭКС-МО», 2004.
59. Шәкәрім Құдайбердіұлы. Қазақтың түп атасы // «Абай» журналы, 1992, № 1.
60. Сейітомар Саттаров. Мұхтар Әуезовтың ататегі. Алматы, «Жібек жолы», 2010.
61. Әлкей Марғұлан. Аңызбен жеткен ақиқат // «Жалын» журналы, Алматы, 2004, № 8.
62. Бес ғасыр жырлайды. 1 том, Алматы «Жазушы», 1989.
63. Шаһмұрат Төкішұлы Қуанғанов. Ғұн немесе Арғұн тарихы туралы. Алматы, «Білім», 1997.
64. Записки Янычара. Написаны Константином Михайловичем из Остовицы. Москва, «Наука», 1978.

65. Р. Сыздықова, М. Қойгелдиев. Қадырғали би Қосымұлы және оның жылнамалар жинағы. Алматы, «Қазақ университеті», 1991.
66. Тамерлан. Эпоха. Личность. Деяния. Москва, «Гураш», 1992.
67. Медеу Сәрсекеев. Таракты және Қаракесек шежіресі. Алматы, «Атамұра», 1995.
68. К.И. Сатпаев. Избранные статьи о науке и культуре. Алма-Ата, «Наука», 1989.
69. Книга Марко Поло. Москва, 1955.
70. Әбілғазы. Түркі шежіресі. Алматы, 1992.
71. Алихан Букейхан. Избранное. Собр.соч., 1 книга. Алматы, «Өлке», 2002.
72. Зайыр Сәдібеков. Қазақ шежіресі. Ташкент, «Ўзбекистон», 1994.
73. Народы мира: историко-этнографический справочник. Главный редактор Ю.В. Брмлей. Москва, «Советская энциклопедия», 1988.
74. Лубсан Данзан. Алтан тобчи («Золотое сказание»). Перевод с монгольского. Москва, «Наука», 1973.
75. Қазақстан тарихы этникалық зерттеулерде. 7 том. Алматы, «Алаш», 2010.
76. Идегәй. Татар халық дастаны. Қазан, 1988.
77. Ч.Ч. Валиханов. Собр. соч в пяти томах. Том 5. Алма-Ата, 1985.
78. М. Тынышпаев. История казахского народа. (Учебное пособие). Алма-Ата, «Қазақ университеті», 1993.
79. Аристов Н.А. Заметки об этническом составе тюркских племен и народностей и сведения об их численности. Санкт-Петербург, 1897.
80. Қазақстан тарихы этникалық зерттеулерде. 9 том. Алматы, «Алаш», 2010.
81. Екімыңжылдық дала жыры. Бас редактор Ә. Нысанбаев. Алматы, 2000.
82. Ілияс Есенберлин. Алмас қылыш. Бірінші кітап. Алматы, «Жазушы», 1976.

83. Унковский И. Посольство к Зюнгарскому хун-тайчжи Цэ-ван-Рабтану капитана от артиллерии Ивана Унковского и путевой журнал его за 1722-1724 годы. Санкт-Петербург, 1887.
84. Левшин А.И. Описание киргиз-казачьих или киргиз-кайсацких орд и степей. Алматы, 1996.
85. Сейіт-Омар Саттарұлы. Абд Ул-Жалил баб (Хорасан ата). Алматы, «Риц-Азия», 2007.
86. Мәшһүр-Жүсіп Көпеев. Таңдамалы. 1 том. Алматы, «Ғылым», 1990.
87. Құрманов А.Ж. Баянаула өңірінде мұсылман дін ілімін ұстанып, таратқандар // «Баянтау» газетсы, Павлодар облысы. 2007, № 49.
88. Мәшһүр-Жүсіп. Қазақ шежіресі. Шығармалары. 10 том. Павлодар, 2007.
89. Ілияс Жансүгіров. Көп томдық шығармалар жинағы. 1 том. Алматы, «Жазушы», 2002.
90. Балабеков Б. Ән сапары. Алматы, «Жазушы», 1975.
91. Мәшһүр-Жүсіп Көпеев. Таңдамалы. 2 том. Алматы, «Ғылым», 1992.
92. Академик В.В. Бартольд. Соч., Том I. Москва, 1963.
93. Қазақ совет энциклопедиясы. 11 том. Алматы, 1977.

№1 қосымша
«Көшпелі өзбек»
тайпаларының тізімі
[38,210 — 213]

Перечень 92 племен иланий* или «узбекских»

I. По Маджму ат-таварих (рук. л. 17а - 18а; изд. Т., стр. 22 - 23)	II. По Тухфат ат-таварих-и хани (список ЛО ИВАН**С 468, л. 266б)	III. По рукописи 4330.3 из собрания Института востоковедения УзССР, л. 132б
1. минг مينگ	минг مينگ	минг مينگ
2. юз يوز	кыргыз قرغيز	юз يوز
3. кырк قرق	юз يوز	кырк قرق
4. джалаир جلالير	кырк قرق	онг اونگ
5. сарай سرائ	онг انگ	онгачит اونگачит
6. конгурат قونغورات	онгачит انگачит	джалаир جلالير
7. алчин الچين (آلچين)	джалаир جلالير	сарай سرائ
8. аргун رحون	конгурат قونغورات	хытай خطاي
9. найман نيماں	алчин الچين	кыпчак قپچاق
10. кыпчак قپچاق (قپچاق)	аргын ارغين	найман نيماں
11. калмак قالماق (قلماق)	сарай سرائ	чакмак چقماق
12. чакмак چقماق (چقماق)	найман نيماں	урмак اورماق
13. кыргыз قرغيز (قيرغيز)	кыпчак قپچاق	тувадак (?) توادق
14. кырлык قىرلىق	чакмак چقماق	бустан, бостон بستان

* Иланий (туркше) - көшпелі тайпалар.
** ЛО ИВАН - Ленинградское отделение Института востоковедения АН СССР

I.	II.	III.
15. тюрк ترک	бурлат بورلات	сымырчык (?) سمرجیق
16. туркмен ترکمان	сымырчык سمرجق	калмак قلماق
17. байаут پياوت	булат. х. 6 بولاتخ	карлук قرلق
18. бурлан بورلان	каттаган قتغان	каттаган قتغان
19. шымырчык شمرچق (شمرچق)	килечи کيله جي	арлат ارلات
20. кабаща (?) قتيه (قبشه)	кинегес کينگس	аргун ارغون
21. нуджин (?) نجن (نجن)	буйурук بويرك	барлас برلاس
22. килечи کيله جي (ليکه جي)	уйрасут اوي راست	буйтай بويتاي
23. килекеш (کيله کش)	кыят ميات	кинегес کينه کس
24. бурат, бурят (борот) بورات	хытай خطاي	киладжи, килечи کيلاجي
25. убрат, убрят اوبرات	канглы قنگلي	буйурак بويراک
26. кыят قيات	ур или авар اور	ойрат, ойрот اويرات
27. хытай خطاي	джубаладжи (?) جوبلاجي	кыят قيات
28. канглы قنگلي	туйджи, туйчи تويجي	кунграт قنغرات
29. урйуз اوريوز	буйут (?) بويوت	канглы قنگلي
30. джуналахи (?) جونالاحي	джыйыт جيت	канглы قنگلي
31. куджи, кучи قوجي	джилджут جيلدجوت	уз اوز
32. утарчи اوتارچي (اوتارچي)	буйат بويات	джуладжи دجولاجي
33. фуладчи (?) قولادجي	уймаут اويماوت	джусуладжи جوسولاجي
34. джыйыт جيت	арлай ارلاي	куджи, кучи (?) قحي
35. джуйут جويوت	керант کرايت	утарчи اوتارچي
		фуладчи قولادجي

I.	II.	III.
36. джулджут جعل جوت (جلجوت)	онгут اونگفت	джуйут جیوت
37. турмаут تورماوت	тангут تانگفوت	джыйыт جیت
38. уймаут اوی ماوت	мангут منگفت	джалджут جل جوت
39. арлат ارلات	джалджаут جالجوت	буйазут (?) بویازت
40. керент کیریت	масит مست	уймаут اویماوت
41. онгут اونگفوت	меркит (?) مرکیف	керант کرایت
42. тангут تانگфот	буркут بورقوت	баган باغان
43. мангут مانگفот	княт کیات	онгут انغت
44. джалаут جللاوت	куралас قرالاس	тангут تنگت
45. мамасит (?) مماسیت	оглен اوکلان	мангут منغت
46. меркит مرکیت	кары قاری	меркит مرکت
47. буркут بورقوت	араб عرب	буркут برقوت
48. княт کیت	иладжи, илачи ایلاجی	масид مسد
49. куралаш قوره لاش (فورہ لاش)	дзубурган جوبورغان	княт کیات
50. оглен (?) اوکلان	кышлык قشلیق	оглен (?) اوکلان
51. кары قاری	гирай, гирей کرای	алчин آلچین
52. араб عرب	туркмен ترکمان	кары قاری
53. иладжи, илачи ایلاجی	дурман دورمن	гариб غریب
54. дзубурган جوبورغان	табын تابین	шубурган شبرغان
55. кышлык قشلیق	тама تامه	кышлык قشلیق

I.	II.	III.
56. гирай, гирей گیرای	рамадан رمدان	туркмен ترکمان
57. дурмен دورمن (تابین)	митан (?) میتن	дурмен دورمان
58. табын تابین	уйшун اویشون	табын تابن
59. тама نامه (تامه)	бурня بوریه	там تام
60. рамадан رمدان	хафиз حافظ	рамадан رمدان
61. уйшун ویشون	уйурджи, авирджи ایورجی	митан میتن
62. бадай بادای (بادان)	джуйрасут جویراست	уйшун اویشون
63. хафиз حافظ	будай بدای	бусе بوسه
64. уйурджи, авирджи اویرجی (آویرجی)	банаши بناش	хафиз حافظ
65. джурат جورات	татар تاتار	кыргыз قرغز
66. татар تاتار	б. дж. к. р بجقر	татар تاتار
67. юрга يورغا	сулдуз سولدوز	йадж.к.р ياجقر
68. баташ باتаш (تاباش)	азак ازاق	сулдуз سلدوز
69. каучин قوجين	калмак قالماق	калывай (?) قلوای
70. тубай توبای	каракалфак قراقلفاق	луджир (?) دوجر
71. тилау, тлеу تلو	санвадан (?) سنوادان	джурат جورات
72. кардари کرداری	тубай توبای	будай بدای
73. санхиян منخیان	тилау تیلو	оглан اوغلان
74. кыргын قرغین	киради کیرادی	курлаут کورلاوت

I.	II.	III.
75. ширин	сактикан	табаш
76. оглан	кыркын	мигкар
77. чимбай چيم باي	ширин شيرين	чилкас چلكس
78. чехель кас, чаркас جهل كس (چر كس)	оглан اوغلان	у гур اغور
79. уйгур اويغور	курлат كورلات	агар (?) اغار
80. анмар (?) انمار	баглан بغلان	кур كور
81. ябу يابو	чимбай چيم باي	никуз نيكوز
82. таргыл ترغيل	чилкас چيل كس	кара قرا
83. тургак; турган تورغاق (تورغان)	уйгур اويغور	тушлуб توشلوب
84. тент (?) تين	арнамар (?) ارنمار	ябу يابو
85. кохат قحت	ябу (?) يابو	таргыл تارغل
86. фахыр فاخر	таргыл تارغيل	кохат قحات
87. куджалык قوجه ليق	турган تورغان	шуран شوران
88. шуран شوران	кохат قحت	ширин شيرين
89. дераджат درجات	маджар ماجار	тама تمه
90. кимат كمات	куджэлык قوجه ليق	бахрин بهرين
91. шуджа'ат شجعات	суран سوران	гирей, кирей كراي
92. ауган, авган اوعان	бахрин بحرين	сахтиян (?) مختيان

№ 2 қосымша
Құрбанғали Халид
бойынша «тоқсан
екі баулы өзбек»
тізімі [1, 58]

1. Мың. 2. Жүз. 3. Қырық. 4. Ұғажат. 5. Жалайыр. 6. Прай.
7. Қоңырат. 8. Алшын. 9. Найман. 10. Арғын. 11. Қыпшақ. 12.
- Қалмақ. 13. Фрат. 14. Қырықтық. 15. Торғауыт. 16. Бурлан. 17.
- Шымыршық. 18. Фатаған. 19. Кәжі. 20. Кенеқас. 21. Бұйрат.
22. Ойрат. 23. Қиат. 24. Бағлан. 25. Қынай. 26. Қаңлы. 27.
- Өзбек. 28. Қойшы. 29. Бұланшы. 30. Шабұт.
31. Жоют. 32. Шілшауыт. 33. Баяуыт. 34. Отаршы. 35. Арлат.
36. Керейт. 37. Ұнғұт. 38. Манғыт. 39. Танғұт. 40. Оймауыт.
41. Қашат. 42. Меркіт. 43. Бұрқат. 44. Қият. 45. Қоралас. 46.
- Төралас. 47. Қыраараб. 48. Илашы. 49. Шұбырған. 50. Қышлақ.
51. Оғлан. 52. Түркмен. 53. Дүрмен. 54. Табут. 55. Тама. 56. Ма-
- чад. 57. Кердері. 58. Рамдан. 59. Керей. 60. Надай. 61. Кафсана.
62. Қырғыз. 63. Ұяршы. 64. Жойрат. 65. Үйсін. 66. Жорға.
67. Баташ. 68. Қойсын. 69. Молдыз. 70. Төбел. 71. Татыр. 72.
- Тілеу. 73. Басхал. 74. Ниан. 75. Қазған. 76. Шірін. 77. Ұнтан.
78. Курлат. 79. Шілкас. 80. Үйқорған. 81. Тарғын. 82. Жабу.
83. Суран. 84. Тұрғақ. 85. Мутиян. 86. Қасқа. 87. Мажар. 88.
- Тушлық. 89. Шоран. 90. Шүршіт. 91. Баһршы. 92. Үйғұрат.

Мазмұны

БІРІНШІ СӨЗ

Қазақ хандығының құрылуы.....6

ЕКІНШІ СӨЗ

Қазақ сөзінің мағынасы24

ҮШІНШІ СӨЗ

Қазақ шежірелеріне қысқаша шолу49

Қазақты құраған іргелі
тайпалардың бірі арғын туралы85

ТӨРТІНШІ СӨЗ

Бегім ұрпақтары.....86

БЕСІНШІ СӨЗ

Бегімұлы Сатылғанның белгілі ұрпақтары 139

Пайдаланылған әдебиеттер 152

№ 1 қосымша..... 157

№ 2 қосымша..... 162

Ғылыми басылым

**Серік Имантайұлы Жақсыбаев,
Қойшыбай Әшірбекұлы Ниязбеков**

Қазақ жайлы сөз

«Қазақ жайлы сөз» кітабынан алынған
материалдарға сілтеме жасалуға тиіс.

Кітап С.И. Жақсыбаевтың редакциясында шығарылды.

17.07.2013 ж. басуға қол қойылды. Көлемі 60х84/16.
Офсеттік басылым. Қаріп түрі KZ Times.
Шартты баспа табағы 9,0. Есептік баспа табағы 5,3.
Таралымы 400 дана.

«ЭКО» ЖШС-та басылған.
Қазақстан Республикасы, 140000, Павлодар қ.,
29 Ноябрь к., 2, Тел.: 8 (7182) 61-82-12, 61-80-81

**Серік Имантайұлы
Жақсыбаев** – кен инже-
нері, экономика ғылым-
дарының кандидаты,
профессор, Екібастұз
қаласының Құрметті аза-
маты, КСРО Журналис-
тер одағының мүшесі

**Қойшыбай Әшірбекұлы
Ниязбеков** – Алматының
аграрлық академиясын
тамамдаған, Шымкент
қалалық коммунальдық
шаруашылығының бас
инженері, ауған соғысы
ның ардагері.

